

PLÁN ČINNOSTI NA ROK 2014

Úvod – str. 3

Část A: Výzkumná, badatelská, vzdělávací a ediční činnost – str. 6

Část B: Ekonomika, provoz a digitalizace – str. 62

Část C: Kancelář Ústavu / Mezinárodní spolupráce / Personální obsazení – str. 79

Úvod

Plán činnosti Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen Ústav) na rok 2014 vychází z úkolů a cílů, které jsou primárně definovány v § 4 zákona č. 181/2007 Sb. ze dne 8. června 2007 o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a ve změněných zněních některých zákonů. Pro přehlednost je rozdělen do tří hlavních částí, které tvoří stěžejní úseky fungování Ústavu (jednotlivé oddíly zpracovali odpovědní vedoucí pracovníci):

- A. Výzkumná, dokumentační, vzdělávací a ediční činnost,
- B. Ekonomika, provoz a digitalizace,
- C. Kancelář Ústavu.

Celková podoba plánu je výsledkem předpokládaných ekonomických a personálních možností Ústavu a též snahy o pokrytí co nejširšího spektra výzkumných, badatelských, vzdělávacích a edičních projektů. Pro koncipování dalšího odborného směřování Ústavu byla značným přínosem evaluace uskutečněná v letních měsících roku 2013. Šlo vůbec o první evaluaci v dosavadní existenci této instituce. Provedla ji Vědecká rada, která svoji pozornost upnula především na posouzení aktuálně řešených výzkumných a vzdělávacích aktivit.

V souladu s doporučeními Vědecké rady vedení Ústavu počítá s provedením řady opatření týkajících se zefektivnění projektové agendy (jako je např. zavedení systému hodnocení zaměstnanců, příprava kariérního řádu a s ním související zvyšování kvalifikace či systému evidování a monitorování projektů aj.).

Na základě výsledků evaluace a též vnitřní diskuse uvnitř Ústavu přibylo šest nových badatelských projektů. Volba témat jednak reaguje na některá „bílá místa“ ve výzkumu dějin Československa v letech 1938–1989 (např. spolupráce bezpečnostních složek v rámci tzv. východního bloku či výzkum role protirežimních tiskovin), jednak se snaží posílit oblasti výzkumu, jejichž odborné výsledky byly na půdě Ústavu v posledních letech nedostatečné (např. problematika československé justice 1948–1989). Rovněž je cílem vedení podpořit další rozvoj úspěšně řešených tematických okruhů (např. kolektivizace či výzkum perzekvovaných Čechoslováků na území bývalého SSSR). Projekty prošly oponenturou ze strany členů Vědecké rady a zároveň externích odborníků. Jejich koncipování je založeno nejen na definování konkrétních záměrů a cílů, ale současně na jasně stanoveném časovém a rozpočtovém harmonogramu. Součástí je i pravidelná kontrola průběžného plnění výzkumného záměru.

Na tzv. malou evaluaci by také měla navázat velká evaluace, která by v patřičném kontextu zhodnotila působnost Ústavu od počátků jeho existence. Předpokládá se, že by měla být provedena během roku 2015 s tím, že její přípravy započnou přibližně již v polovině roku 2014.

Velmi zásadní je pak diskuse o stanovení jasných priorit ve směřování Ústavu. V této souvislosti Vědecká rada přislíbila vypracovat katalog témat, která její členové vidí jako nosná pro badatelskou náplň Ústavu, a nabídnout jej novému řediteli vzešlému z výběrového řízení. Především na něm pak bude – v souladu s koncepcí, na základě níž bude zvolen – stanovit stěžejní cíle Ústavu a ty následně uskutečňovat.

Nedílnou a velice významnou součástí působnosti Ústavu je oblast vzdělávání. Proto se předpokládá, že dojde v první polovině roku 2014 k organizační změně, kdy ze skupiny vzdělávání vznikne oddělení. Začátkem roku také dojde ke zřízení společné pracovní skupiny ÚSTR-ABS, která se bude věnovat metodologickým a interpretačním otázkám souvisejícím s materiály vzniklými činností bezpečnostních složek komunistického Československa.

Ediční činnost koresponduje s edičním plánem projednaným ediční radou ÚSTR, která jej doporučila ke schválení ředitelce Ústavu.

Vedení Ústavu i Archivu bezpečnostních složek podalo v létě 2013 žádost o zapsání obou institucí na seznam výzkumných organizací. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (poradní orgán vlády České republiky) posoudila obě žádosti kladně, což znamená nejen kvalitativní posun vpřed, neboť ÚSTR a ABS se tímto krokem zařadily mezi prestižní, na odborném poli uznávaná odborná pracoviště ČR, ale zároveň se jim významně rozšiřují možnosti žádat o podporu na realizaci projektů prostřednictvím grantového financování (např. u Grantové agentury České republiky) či dalších programů podporujících vědu a výzkum (např. na rok 2014 zvažuje Ministerstvo kultury vypsání dalšího kola programu NAKI - „Národní a kulturní identity“, zaměřeného na aplikovaný výzkum). Čerpání těchto zdrojů bylo pro ÚSTR a ABS do této doby zcela nemožné.

V souvislosti s naplňováním zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, bude Ústav (v úzké kooperaci s ABS) i nadále pokračovat v úzké spolupráci vyplývající z výše uvedeného zákona s ministerstvem obrany (MO) a Etickou komisí České republiky (odborná stanoviska pro MO, Etickou komisi, Archiv bezpečnostních složek, digitalizace spisového materiálu).

Přirozeným zájmem zůstává nadále usilovat o co nejefektivnější formy prezentace výsledků a výstupů práce Ústavu na veřejnosti, a sice jak formou seminářů, výstav a vzdělávacích

aktivit, tak aktivní komunikací s médii. K posílení informovanosti o činnosti a výsledcích Ústavu směrem k laické i odborné veřejnosti všech věkových kategorií pak může pomoci vhodná propagace prostřednictvím využití moderních komunikačních prostředků a také vzájemná propagace s našimi domácími i zahraničními partnery, s nimiž by se měla zároveň rozvíjet i konkrétní spolupráce na bázi společných projektů (pilotním je např. společný on-line projekt připravovaný Ústavem a ABS v rámci evropské sítě European Network of Official Authorities in Charge of the Secret-Police Files „Mnohostranná setkání státně-bezpečnostních služeb“ ve spolupráci s německým BStU a polským IPN). S tím rovněž souvisí potřeba prohlubování stávajících a navazování nových kontaktů a užší kooperace s univerzitními pracovišti a občanským sektorem, což by mělo současně vést k pevnějšímu etablování Ústavu ve společnosti jako takové.

Předložený plán činnosti byl rovněž projednán Vědeckou radou Ústavu.

Část A: Výzkumná, badatelská, vzdělávací a ediční činnost

- 1. BADATELSKÁ A DOKUMENTAČNÍ ČINNOST – str. 7**
- 2. VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY – str. 34**
- 3. EDIČNÍ A VÝSTAVNÍ ČINNOST, KOMUNIKAČNÍ PLATFORMY – str. 37**
  - 3.1 PUBLIKAČNÍ ČINNOST – str. 38**
  - 3.2 VÝSTAVNÍ ČINNOST – str. 48**
  - 3.3 KONFERENCE A SEMINÁŘE – str. 53**
- 4. ZÁKON O ÚČASTNÍCÍCH ODBOJE A ODPORU PROTI KOMUNISMU – str. 61**

1. BADATELSKÁ A DOKUMENTAČNÍ ČINNOST

Garantem historického výzkumu Ústavu pro studium totalitních režimů je Odbor zkoumání totalitních režimů, který podle zákona č. 181/2007 Sb. zajišťuje bádání, dokumentaci a nestranné hodnocení doby nesvobody (30. září 1938 – 4. května 1945) a období komunistické totalitní moci (25. února 1948 – 29. prosince 1989) a doby předcházející, v níž probíhaly děje týkající se příprav k totalitnímu uchopení moci KSČ; dále analyzuje antidemokratické a zločinné činnosti orgánů státu, zejména jeho bezpečnostních složek, Komunistické strany Československa a organizací založených na její ideologii.

Odbor zkoumání koordinuje svou činnost s dalšími pracovišti Ústavu, zejména s Odborem edičním, využívá služeb Odboru informatiky a digitalizace Ústavu, spolupracuje s Archivem bezpečnostních složek a externími spolupracovníky při realizaci badatelských, dokumentačních a vzdělávacích projektů.

V roce 2014 bude Odbor zkoumání realizovat výzkum v rámci těchto stanovených badatelských a dokumentačních oblastí (v závorce je uveden garant oblasti):

- Represivní aparát nacistického okupačního režimu (PhDr. Pavel Zeman, Ph.D., Oddělení zkoumání doby nesvobody)
- Odboj, kolaborace a perzekuce v tzv. Protektorátu Čechy a Morava (PhDr. Pavel Zeman, Ph.D., Oddělení zkoumání doby nesvobody)
- Represivní složky komunistického režimu (PhDr. Jan Kalous, Ph.D., Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)
- Aparát Komunistické strany Československa (PhDr. Milan Bárta, Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci)
- Dokumentace obětí totalitních režimů (Mgr. Vojtěch Ripka, Ph.D., Oddělení dokumentace)
- Společenské procesy uvnitř komunistického režimu (Mgr. Vojtěch Ripka, Ph.D., Oddělení dokumentace)

S ohledem na přijetí zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, a potřebu v rámci součinnosti s Ministerstvem obrany ČR připravovat odborná stanoviska k jednotlivým žádostem bude kladen zvláštní důraz na projekty:

- Protikomunistický (třetí) odboj (garant: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D., Skupina zkoumání protikomunistického odboje a odporu) a
- Paměť a dějiny totalitních režimů (oral history; garant: Bc. Adam Hradilek, Skupina orální historie)

Toto rozdělení je nutně schematické, jeho výhodou je přehlednost a jasná odborná zodpovědnost. V případech konkrétních podprojektů se pochopitelně nepředpokládá sevření v omezující a skutečnosti často málo odpovídající kategorii například obětí či represivního aparátu.

I. Represivní aparát nacistického okupačního režimu

Název projektu Představitelé nacistického represivního aparátu Protektorátu Čechy a Morava		
Garant Mgr. Pavel Kreisinger	Část ÚSTR Oddělení zkoumání doby nesvobody	Doba realizace 2011–2015
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, Státní oblastní archiv Praha, Bundesarchiv Berlin Historický ústav Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Brno		
Cíl projektu Zpracovat přehled a charakteristiky vedoucích představitelů nacistického okupačního aparátu v Protektorátu Čechy a Morava (SD, Gestapo, Abwehr), zařadit jejich působení do dobového kontextu zejména v souvislosti s potíráním domácí rezistence. Součástí projektu bude rovněž reflexe jejich osudů po skončení druhé světové války a případné využití komunistickými bezpečnostními složkami. Hlavní výstup projektu představuje výběrová edice dokumentů <i>Představitelé nacistického bezpečnostního aparátu v Protektorátu Čechy a Morava v dokumentech</i> .		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do čtvrtého roku realizace. V předchozím období probíhaly práce na biogramech představitelů nacistického represivního aparátu; řešitelský tým publikoval několik studií v ústavních a mimoústavních periodikách. Budou pokračovat práce na edici dokumentů o činnosti představitelů nacistického represivního aparátu a probíhat ediční práce a dílčí aktualizace zpracovaných 130 biogramů. Současně bude průběžně aktualizována webová prezentace projektu. Dílčí výstupy publikují ústavní periodika a další odborné časopisy. Budou probíhat přípravné práce na rozsáhlé studii s pracovním názvem: <i>Procesy s příslušníky nacistického represivního aparátu (zejména gestapa a SD) před Mimořádným lidovým soudem v Praze (1945–1948) a jejich osudy v letech 1945–1956</i> .		

II. Odboj, kolaborace a perzekuce v tzv. Protektorátu Čechy a Morava

Název projektu Protižidovská opatření na území Protektorátu Čechy a Morava a jejich realizace (1939–1945)		
Garant Mgr. Jan Machala	Část ÚSTR Oddělení zkoumání doby nesvobody	Doba realizace 2011–2015
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Moravský zemský archiv Brno, Archiv Židovského muzea Praha, Státní oblastní archiv Zámorsk, Státní oblastní archiv Praha, Státní okresní archiv Hradec Králové, Státní okresní archiv Pardubice; Archiv des Instituts für Zeitgeschichte München, Bundesarchiv Berlin, Židovské muzeum Praha, Katedra historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého		
Cíl projektu Cílem projektu je zdokumentování úředních diskriminačních opatření, kterým bylo v průběhu okupace podrobena obyvatelstvo židovského původu na území Protektorátu. Projekt se zaměří na aplikaci těchto opatření ve vybraných lokalitách s významnou židovskou komunitou. Jedná se zejména o každodenní úřední šikanu, jako jsou např. zákazy vykonávání určitých činností, zákazy navštěvování určitých veřejných míst, jakož i nutnost podrobení se dalším omezením a předpisům (např. nošení hvězdy). Nedílnou součástí výzkumu je i přenášení těchto diskriminačních nařízení, vydávaných v nejvyšších patrech protektorátní správy (Úřad říšského protektora, protektorátní vláda) na podřízené složky (zemské a okresní úřady) a jejich aplikace v konkrétním prostředí. Cílem bude mimo jiné postihnout, jakým způsobem jednotlivé zemské, okresní a obecní správy tato nařízení přizpůsobovaly místním podmínkám, zda se například znění jednotlivých opatření „směrem dolů“ zmírňovala, nebo naopak zotřovala; a to především v moravských lokalitách. Finálním výstupem projektu bude edice vybraných dokumentů <i>Protižidovská opatření a jejich realizace na Moravě</i> .		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do čtvrtého roku realizace. V předchozím období probíhaly výzkumné práce. Garant projektu publikoval několik studií v ústavních a mimoústavních periodikách. V roce 2014 bude dokončen výzkum a zhodnocení realizace protižidovských nařízení v Čechách; zde se nabízí srovnání vývoje protižidovských opatření ve sledovaném období v jednotlivých oblastech protektorátu. Dojde ke zpracování odborné studie pro <i>Securitas Imperii</i> . Současně bude průběžně aktualizována webová prezentace projektu.		

Název projektu Od „eutanazie“ k vyhlazování židů		
Garant PhDr. Pavel Zeman, Ph.D.	Část ÚSTR Oddělení zkoumání doby nesvobody	Doba realizace 2013–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek Praha, Archiv Židovského muzea Praha, Bundesarchiv Berlin, Bundesarchiv - Außenstelle Ludwigsburg (Zentrale Stelle der Landesjustizverwaltungen zur Aufklärung nationalsozialistischer Verbrechen), Bundesarchiv - Außenstelle Bayreuth (Lastenausgleichsarchiv), Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein (Sasko), Hessisches Hauptstaatsarchiv Wiesbaden, Landesarchiv Nordrhein-Westfalen - Abteilung Westfalen (Münster), Městský úřad Dobřany, Muzeum Fotoatelier Seidel Český Krumlov, Národní archiv Praha, Psychiatrická léčebna Dobřany, Regionální muzeum v Českém Krumlově, Stiftung Lern- und Gedenkort Schloss Hartheim (Rakousko), Státní okresní archiv Český Krumlov, Státní oblastní archiv Litoměřice, Státní okresní archiv Teplice, Státní oblastní archiv Třeboň, Státní okresní archiv Bílovice, Židovské muzeum Praha		
Cíl projektu Cílem projektu je na příkladu vybraných skupin pachatelů ukázat vývoj genocidních programů třetí říše od programu nacistické „eutanazie“ a „akce 14 f 13“ (zabíjení vybraných vězňů nacistických koncentračních táborů ve vybraných vyhlazovacích centrech „eutanazie“) k programu „konečného řešení židovské otázky“. V něm je věnována přednostní pozornost „akci Reinhardt“ („Aktion Reinhardt“) uskutečněné na území okupovaného Polska v letech 1941–1943 a pokračující v letech 1943–1945 na území severní Itálie jako tzv. nasazení R („Einsatz R“). Nedílnou součástí projektu je rámcové zpracování plánování a realizace programu nacistické „eutanazie“ na území bývalé říšské župy Sudety a Protektorátu Čechy a Morava a rámcové podchycení počtu jejích obětí. V rámci „akce Reinhardt“ je věnována pozornost obětem židovského původu z tzv. říšské župy Sudety a z Protektorátu Čechy a Morava. Finálním výstupem projektu bude monografie na dané téma a dále 1) databáze obětí nacistického programu „eutanazie“ z území tzv. bývalé říšské župy Sudety, 2) databáze osob z řad úředníků říšské a župní (tzv. říšská župa Sudety), státní, stranické a zdravotní správy podílejících se na realizaci programu nacistické „eutanazie“ na území tzv. říšské župy Sudety a Protektorátu Čechy a Morava.		

Projekt v roce 2014

Projekt vstupuje do druhého roku realizace. V roce 2013 byly publikovány dílčí výstupy v podobě studií o současném stavu bádání o nacistické vyhlazovací politice a pachatelích třetí říše a o zapojení vybraných skupin pachatelů do programu nacistické „eutanazie“ a první fáze tzv. konečného řešení židovské otázky („akce Reinhardt“). Probíhaly práce na výše uvedených databázích.

V roce 2014 budou publikovány dílčí výstupy v podobě studií o zapojení vybraných (severočeských) skupin pachatelů do programu nacistické „eutanazie“ a první fáze tzv. konečného řešení židovské otázky („akce Reinhardt“) a podobě německé okupační a genocidní politiky v Evropě v letech 1939–1945. V rámci projektu bude dále průběžně vytvářena 1) databáze obětí nacistického programu „eutanazie“ z území tzv. bývalé říšské župy Sudety, 2) databáze osob z řad úředníků říšské a župní (tzv. říšská župa Sudety), státní, stranické a zdravotní správy podílejících se na realizaci programu nacistické „eutanazie“ na území tzv. říšské župy Sudety a Protektorátu Čechy a Morava. Nadále pokračuje stejně jako v roce 2013 spolupráce s výše uvedenými domácími a zahraničními institucemi.

III. Represivní složky komunistického režimu

Název projektu Vývoj státně bezpečnostních složek		
Garant	Část ÚSTR	Doba realizace
PhDr. Milan Bárta	Oddělení zkoumání	2008–2014
PhDr. Jan Kalous, Ph.D.	komunistické totalitní moci	
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, státní oblastní a okresní archivy Vojenský historický ústav Praha, Úřad pro zahraniční styky a informace, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, Muzeum Policie ČR, Ludwig Boltzmann Institut, Ústav paměti národa Bratislava, Ústav národní paměti (Polsko)		
Cíl projektu Rekonstrukce organizačního vývoje rozvědných a kontrarozvědných útvarů podřízených ministerstvu vnitra či ministerstvu obrany, představení jejich zaměření, činností a personálního obsazení vedoucích funkcí jednotlivých součástí (náčelníků odborů, správ). Na základě systematického a komparativního (myšlena komparace s nacistickým bezpečnostním aparátem) zkoumání představit agenturně-operativní činnost komunistických bezpečnostních složek. Finální výstup projektu proběhne ve více rovinách: budou připraveny biografické slovníky náčelníků jednotlivých správ MV (SNB) na centrální a krajské úrovni v letech 1953–1989; vytvoří se předpoklady pro uskutečnění mezinárodní konference věnované problematice bezpečnostních složek ve střední Evropě v letech 1945–1989; připraví se projekt, který by na stávající od roku 2015 navázal.		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do šestého roku realizace. V předchozím období byly publikovány monografie, edice dokumentů, biografický slovník představitelů MV (MNB), desítky studií, proběhly semináře a konference k dané problematice, uskutečnily se výstavy. Výstupy projektu budou realizovány ve více rovinách: bude dokončen biografický slovník náčelníků jednotlivých správ MV (SNB) v letech 1953–1989 a připraven biografický slovník náčelníků krajských správ StB; rozběhnou se přípravy mezinárodní konference věnované problematice bezpečnostních složek ve střední Evropě v letech 1945–1989, která se uskuteční v roce 2015; k vydání bude připravena kolektivní monografie Činnost		

československých zpravodajských složek v Rakousku v letech 1945–1989 (ve spolupráci s Ludwig Boltzmann Institut); průběžně bude aktualizována webová prezentace a připravovány studie pro revue *Paměť a dějiny* (rubrika Struktury moci).

Název projektu Trestně právní perzekuce odpůrců režimu v Československu v letech 1948–1989		
Garant PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D. Mgr. Jiří Urban	Část ÚSTR Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci	Doba realizace 2014–2017
Spolupracující instituce Národní archiv, Archiv bezpečnostních složek, státní oblastní (okresní) archivy Ústav právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby		
Cíl projektu Cílem projektu je přispět k odbornému zpracování trestněprávní perzekuce odpůrců komunistického režimu v Československu v letech 1948–1989. Projekt bude zaměřen na trestněprávní perzekuci, byť v určitých souvislostech nemohou být pominuty ani jiné mimotrestněprávní formy perzekuce. V rámci projektu dojde k vydání tří publikací: 1) Edice vybraných dokumentů k organizaci a chodu nejvyšších orgánů prokuratury a soudnictví (normativní prameny, interní organizační směrnice, schematismy aj.); 2) Přehled funkcionářů nejvyšších orgánů prokuratur a soudnictví v letech 1948–1989 (schematismy + portréty nejvyšších představitelů; publikace bude obsahovat též rozsáhlý úvod obsahující analýzu personálního složení orgánů prokuratur); 3) publikace mapující na případových studiích podoby trestněprávní perzekuce v Československu v letech 1948–1989.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt. Během roku 2014 bude připravena studie obsahující shrnutí cílů projektu, analýzu pramenné základny, která je k dispozici, a představení předpokládaných výsledků s některými předběžnými tezemi. Poběží práce na přípravě monografie věnované bezpečnostním trojkám a pětkám coby fenoménu kabinetní justice. Průběžně bude aktualizována webová prezentace projektu.		

Název projektu StB a Stasi, vztahy a spolupráce československých a východoněmeckých bezpečnostních orgánů v letech 1969 až 1989		
Garant PhDr. Tomáš Vilímek, Ph.D.	Část ÚSTR Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci	Doba realizace 2014–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Archiv ministerstva zahraničních věcí v Praze, Archiv spolkového pověřence pro materiály Státní bezpečnosti bývalé NDR (BStU), Archiv Matthiase Domaschka při Společnosti Roberta Havemanna v Berlíně (MDA-RHG Berlin), Bundesarchiv Berlin		
Cíl projektu V rámci předkládaného projektu bude zpracována forma, rozsah a konkrétní dopad spolupráce československé a východoněmecké Státní bezpečnosti jednak při pronásledování opozičních seskupení v ČSSR a NDR, jednak při sledování rozmanitých společenských oblastí obou států, kterým StB a Stasi věnovaly systematickou pozornost. Přestože časové vymezení výzkumného projektu spočívá v 70. a 80. letech, budou přirozeně zohledněny i historické souvislosti a jisté předdějiny bohaté spolupráce obou státněbezpečnostních aparátů. Cílem je vypracování syntézy mapující následující tři hlavní oblasti: I. Představení základního vývoje obou bezpečnostních aparátů a přiblížení odlišností a podobností v jejich personálním a institucionálním složení; II. Spolupráce a vzájemná podpora při pronásledování představitelů opozičních skupin. „Boj proti internacionalizaci vnitřního nepřítele“; III. Spolupráce StB a Stasi při snaze o celoplošnou kontrolu společnosti v 70. a 80. letech. Finálním výstupem projektu bude monografie dokončená v roce 2016.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt. Projekt je navržen na 30 měsíců. Během roku 2014 proběhne základní archivní výzkum, který bude pokračovat i v prvních šesti měsících následujícího roku (2015).		

IV. Aparát Komunistické strany Československa

Název projektu Vývoj organizační struktury a představitelé Komunistické strany Československa		
Garant Mgr. Petr Anev	Část ÚSTR Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci	Doba realizace 2008–2015
Spolupracující instituce Národní archiv, státní oblastní a okresní archivy, Archiv Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Archiv bezpečnostních složek, Vojenský ústřední archiv, Archiv Národního muzea, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Vojenský historický ústav Praha, Historický ústav SAV Bratislava		
Cíl projektu Cílem výzkumu je analýza teoretických a ideologických stránek čs. komunismu, zejména jeho politické praxe, a širších společenských dopadů. Dalším důležitým cílem zůstává rekonstrukce personálního obsazení řídicího aparátu Komunistické strany Československa v období let 1921–1989. Další dimenzi projektu představuje použití historicko-politologicko-sociologických metod při analýze a definici jednotlivých ideologických atributů komunismu z hlediska proměn dobového myšlení před únorem 1948 i po něm. Výzkum bude také reflektovat vliv dobových událostí v Československu a kontext konfliktu Východ–Západ. Hlavním výstupem projektu bude <i>Biografický slovník vedoucích představitelů KSČ v letech 1921–1989</i> .		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do šestého roku realizace. Ke konci roku 2013 bylo dokončeno cca 240 hesel do biografického slovníku, publikovány dvě monografie a řada studií v ústavních a mimoústavních periodikách a proběhly čtyři konferenční akce. Během roku 2014 budou dokončena zbývající hesla biografického slovníku (jde cca o 100 hesel) a napsána úvodní studie. Přípravena bude studie do revue <i>Paměť a dějiny</i> , uspořádán seminář týkající se funkcionářů KSČ a průběžně aktualizována webová prezentace projektu funkcionářů. V roce 2014 se uskuteční kolokvium KSČ a nekomunistické politické strany III. věnované období let 1970–1989.		

V. Dokumentace obětí totalitních režimů

Název projektu Šlechta českých zemí v konfrontaci s totalitními režimy 20. století (1938–1989)		
Garant Mgr. Dita Jelínková	Část ÚSTR Oddělení zkoumání doby nesvobody	Doba realizace 2011–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Archiv Ministerstva zahraničních věcí ČR, Masarykův ústav a Archiv AV ČR Praha, Moravský zemský archiv Brno, Státní oblastní archiv Litoměřice, Státní oblastní archiv Zámorsk, Bundesarchiv Berlin, Österreichisches Staatsarchiv Ústav historických věd Filozofické fakulty Univerzity Pardubice		
Cíl projektu Hlavním cílem projektu je analyzovat roli šlechty v období procesu proměny elit s důrazem na složitost vazeb české šlechty k nacismu. Na základě analýzy a komparace chceme precizně definovat jednak formy tlaku totalitních režimů (nacismu, komunismu) vůči šlechtě, jednak chceme dospět k obecnějším závěrům o vztazích, postojích a chování šlechty vůči oběma totalitám. Hlavní výstup projektu představuje monografie věnovaná primárně osobnosti významného představitele české historické šlechty Františka Kinského z Kostelce nad Orlicí (1879–1975).		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do čtvrtého roku realizace. V předchozím období vyšly kolektivní monografie a studie v ústavních a mimoústavních periodikách. V roce 2014 bude připravována monografie o Františku Kinském z Kostelce nad Orlicí (1879–1975). Na základě jeho rodinných i širších příbuzenských vazeb se ovšem sekundárními subjekty výzkumu stávají i další představitelé/představitelky šlechty. Dojde rovněž k aktualizaci stávající webové prezentace projektu.		

Název projektu Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (1939–1989)		
Garant Stanislava Vodičková, DiS	Část ÚSTR Skupina zkoumání perzekuce církví a náboženských společností	Doba realizace 2014–2018
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, archivy řádů a jednotlivých biskupství a arcibiskupství, Archiv Radia Vatikán, Archiv akademické YMCY, Archiv pražské diecéze Církve československé husitské, Ústřední archiv a muzeum Církve československé husitské Česká křesťanská akademie, Vojenský historický ústav Praha, Historický ústav AV ČR, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy, Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého		
Cíl projektu Cílem projektu je na základě analýzy a komparace definovat a na modelových příkladech konkretizovat rozsah a formy rezistence a perzekuce věřících občanů v období nacistické okupace a komunistického totalitního režimu. Finálním cílem projektu bude monografie s životopisnými medailony jednotlivých duchovních křesťanských církví, kteří se zapojili do odboje, případně se pro své přesvědčení stali oběťmi mašinerie totalitních režimů.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově koncipovaný projekt, resp. upravený na základě doporučení plynoucích z evaluace provedené Vědeckou radou. V předchozím období byly publikovány monografie, edice dokumentů, studie a články v ústavních a mimoústavních periodikách, proběhly semináře a konference k dané problematice a uskutečnily se výstavy. V roce 2014 bude připravována edice vybraných dokumentů <i>Ohlasy perzekuce katolické církve v Československu na vlnách Vatikánského radia“ (1947–1961)</i> . I. díl. Zároveň dojde k zahájení práce na II. dílu edice, zabývající se roky 1962–1989. Bude pokračovat práce na komparaci nacistické a komunistické perzekuce církve a odboje křesťanů proti oběma totalitám (včetně vytváření biogramů obětí nacistické a komunistické perzekuce z řad duchovních křesťanských církví). Dále dojde ke zpracování webové prezentace nezákonně internovaných biskupů, představených řádů a tzv. reakčních kněží v internačním táboře Želiv (1950–1965). V oblasti rozhovorů dojde ke koordinaci projektu s činností skupiny oral history. Průběžně bude aktualizována webová prezentace projektu.		

Název projektu		
Dokumentace popravených Čechoslováků za druhé světové války v Berlíně-Plötzensee		
Garant	Část ÚSTR	Doba realizace
PhDr. Pavel Zeman, Ph.D.	Oddělení zkoumání doby nesvobody	2013–2015
Spolupracující instituce		
Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv Vojenský historický ústav Praha, Institut Tereziánské iniciativy, Památník Terezín, Bundesarchiv Berlin, Gedenkstätte Plötzensee		
Cíl projektu		
Cílem projektu je vytvořit reprezentativní přehled československých odbojářů popravených v Berlíně-Plötzensee se stručnými biografickými údaji.		
Projekt v roce 2014		
Projekt vstupuje do druhého roku realizace. Po doplnění archivních podkladů z domácích a zahraničních (německých) archivů bude kompletován seznam popravených (téměř 700 jmen) a připravován ke zveřejnění na internetových stránkách Ústavu. Seznam doplní úvodní historická studie a další materiály.		

Název projektu Ukrajinská povstalecká armáda na území Československa		
Garant Mgr. David Svoboda, MA, Ph.D.	Část ÚSTR Oddělení zkoumání doby nesvobody	Doba realizace 2012–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Archiv Ministerstva zahraničních věcí ČR, Vojenský historický archiv, Státní oblastní archiv Praha, Státní oblastní archiv Třeboň, Státní oblastní archiv Litoměřice, Státní oblastní archiv v Plzni, Státní oblastní archiv Zámorsk, Zemský archiv v Opavě, Zemský archiv v Brně; Ivano Frankivsk University (Ukrajina), State Archives of SBU Kiev, Štátný archív ministerstva vnitra Bratislava, Vojenský historický ústav Bratislava, National archives Washington D.C., Hoover Institute Stanford University, Instytut pamięci narodowej Warszawa		
Cíl projektu Cílem badatelského projektu je komparativně pokrývat ozbrojená antisovětská hnutí střední a východní Evropy ve vrcholovém období druhé světové války a rané fázi války studené. Výzkumným záměrem je analýza protikomunistické a protiněmecké rezistence, realizované Organizací ukrajinských nacionalistů (OUN) a s ní spojenou ozbrojenou složkou, Ukrajinskou povstaleckou armádou (UPA), v letech 1943 až 1950. Tato rezistence má svůj původ v období druhé světové války, kdy se OUN vymezovala vůči vojenské přítomnosti dvou okupačních mocností na ukrajinských územích – nacistického Německa a komunistického Sovětského svazu; tuto situaci komplikovaně formoval i střet s polskou londýnskou reprezentací o budoucí uspořádání regionu. Finálním výstupem bude (kromě série studií a článků) kolektivní monografie.		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do třetího roku realizace. V předchozím období probíhal výzkum v českých a ukrajinských archivech; připravovaly se studie do ústavních periodik. Budou pokračovat rešerše s cílem shromáždit a vyhodnotit archivní materiály v duchu původního edičního záměru – edice výslechových protokolů příslušníků UPA zajatých na čs. území. Vzhledem ke změnám zasahujícím původní personální složení řešitelského týmu ÚSTR dojde k oslovení univerzity v Banské Bystrici, která pod vedením doc. PhDr. Michaela Šmigeľa, Ph.D. zamýšlí dlouhodobě realizovat příbuzný plán v rámci tradiční ediční řady Litopys UPA. Budou připraveny studie do <i>Securitas Imperii</i> a do revue <i>Paměť a dějiny</i> . Dojde k zapojení do programu seminářů a dalších odborných aktivit Ústavu.		

Název projektu Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989		
Garant Mgr. Petr Mallota	Část ÚSTR Oddělení dokumentace	Doba realizace 2008–2014
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Moravský zemský archiv Brno, Státní oblastní a okresní archivy, Archiv Ústavu paměti národa Bratislava Vojenský historický ústav Praha, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby, Historický ústav Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Ústav paměti národa Bratislava		
Cíl projektu Cílem projektu je dokumentace a zpracování úplného přehledu osob, které byly v letech 1948–1989 popraveny z politických důvodů. Základní výzkum umožní analýzu sociálních skupin postižených represí, stejně jako sondu do aktivit protikomunistického odboje a odporu, systému práce represivního aparátu včetně komunistické strany a justice. Finální výstup představuje encyklopedická publikace shrnující ve formě hesel jednotlivé popravené z politických důvodů.		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do šestého roku realizace. V předchozím období probíhala příprava biografických hesel (viz webová prezentace projektu); byly publikovány studie a řešitelský tým se podílel na výstavních projektech Ústavu. Tvorba datové sady k jednotlivým případům a finalizace doprovodných studií, editorské zpracování slovníkových hesel do jednotné podoby. V 2. pololetí bude odevzdána encyklopedická publikace shrnující ve formě hesel jednotlivé popravené z politických důvodů.		

Název projektu Čechoslováci v gulagu		
Garant Bc. Adam Hradílek Konzultant Prof. Mečislav Borák	Část ÚSTR Skupina orální historie	Doba realizace 2014–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, Vojenský historický ústav Praha, Slovanská knihovna, Národní knihovna ČR, Slezská univerzita v Opavě, Sdružení Memorial Moskva, moskevské historicko-literární sdružení Vozvraščeniye, Muzeum „Oblast teroru“ Lvov, Knihovna Václava Havla		
Cíl projektu Projekt navazuje a doplňuje téma zpracovávané v rámci projektu Paměť a dějiny totalitních režimů ÚSTR a projektu Perzekuce československých občanů v Sovětském svazu (1918–1956) Slezského zemského muzea a Slezské univerzity v Opavě, který tento rok končí. Hlavním cílem je zpracování průběžně probíhajícího výzkumu, dokumentů nalezených v archivech NKVD, výpovědí pamětníků a zpřístupnění unikátních dokumentů NKVD dalším badatelům. Hlavními výstupy projektu budou související monografie, edice dokumentů a dokumentární cyklus České televize.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt (dané problematice se na půdě ÚSTR badatelé věnují delší dobu; nyní tento zájem dostal podobu jasně koncipovaného projektu). Realizace projektu v roce 2014 proběhne ve více rovinách: bude připraveno a zahájeno natáčení třináctidílného televizního dokumentárního cyklu Čechoslováci v gulagu ve spolupráci s Českou televizí a dalšími koproducenty a zahájena práce na související odborné monografii. Dojde k přípravě a realizaci internetového projektu Encyklopedie Gulagu V. Bystrova a k přípravě edice dokumentů Česká operace a její následky (na základě dokumentů NKVD Ukrajiny 1937–1941) (editoři prof. Mečislav Borák a dr. Sergej Kokin). Spoluúčast na projektu Central-European Memory of the Gulag – workshopy a prezentace výsledků mezinárodního výzkumu míst bývalých táborů Gulagu. Proběhne výzkum a sběr dokumentů k perzekuci čs. občanů v SSSR z oblastních a bezpečnostních archivů ve Lvově, Užhorodě a Kyjevě.		

Název projektu Kolektivizace venkova v Polabí – prosazování, odpor, rezidua		
Garant Mgr. Jiří Urban	Část ÚSTR Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci	Doba realizace 2014–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, státní oblastní a okresní archivy		
Cíl projektu Cílem projektu je analýza kolektivizačních specifík v Polabí s důrazem na komplexnost uchopení tématu kolektivizace ve vymezeném regionu a snahu v kontextu doby vystihnout vztahy, vazby i mentalitu aktérů, posuzování motivace, rozkrývání manipulace, prohlédnout způsob myšlení a rozhodování a kriticky zhodnotit četnost a formy odporu a protirežimních aktivit v Polabí se zohledněním podílu státně bezpečnostní „potřeby“ je v jednotlivých regionech k zastrašení iniciovat. Finálním výstupem projektu bude monografie.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt. V roce 2014 proběhne heuristika a primární výzkum a vytváření podkladů pro komparaci.		

VI. Společenské procesy uvnitř komunistického režimu

Název projektu Historie českého undergroundu		
Garant Bc. František Stárek	Část ÚSTR Oddělení dokumentace	Doba realizace 2012–2016
Spolupracující instituce Národní archiv, Archiv bezpečnostních složek, oblastní a okresní archivy, Libri prohibiti		
Cíl projektu Projekt se soustředí na dokumentaci regionálních undergroundových aktivit. Vedle zachycení struktury a projevů undergroundu se chce zaměřit na jeho reflexi v písemnostech státních orgánů. Hlavním výstupem projektu bude souhrnná monografie.		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do třetího roku realizace. V předchozím období byly publikovány studie, probíhal systematický archivní výzkum a uskutečnila se řada přednášek a seminářů. Hlavní výstup projektu v roce 2014 představuje vysílání řady popularizačních dokumentů, které vznikají za spolupráce ÚSTR a České televize. Výzkum regionálních hnutí bude v roce 2014 pokračovat systematickým sběrem dat ve formě rozhovorů, ale i datových sad po vzoru sady Baráky vytvořené v roce 2013, soustředí se především na „proto-underground“. Metodologický rámec, ale i výzkumné techniky hodlá projekt konfrontovat na mezinárodním semináři „Sociální hnutí na okraji?“.		

Název projektu Film a dějiny totalitních režimů		
Garant Mgr. Petr Kopal	Část ÚSTR Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci	Doba realizace 2010–2015
Spolupracující instituce Národní archiv, Národní filmový archiv, Archiv Barrandov studio, Archiv České televize, Slovenský filmový ústav Bratislava Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění, Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Filmová a televizní fakulta Vysoké školy múzických umění Bratislava		
Cíl projektu Výzkum filmů jako cenného pramene a nástroje nacistické a komunistické ideologické manipulace (propagandy). Cílem je analyzovat, jak přesně filmová tvorba v rámci totalitního systému fungovala, jaké byly její úkoly a možnosti a jak byla recipována. Finálním výstupem projektu bude pět monografií k dané problematice (tři již publikovány).		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do pátého roku realizace. V předchozím období vyšly tři monografie (čtvrtá se dokončuje), řada studií v ústavních i mimoústavních periodikách a uskutečnily se semináře a sympozia. Budou zpracovány dílčí studie pro revue <i>Paměť a dějiny</i> . Současně budou v rámci čtvrtěčasných seminářů pokračovat rozbory jednotlivých filmových děl; podíl na dalších aktivitách ÚSTR. Průběžně bude aktualizována webová prezentace projektu.		

Název projektu Korpus jazyka StB		
Garant Mgr. Tereza Mašková PhDr. Václav Cvrček, Ph.D.	Část ÚSTR Oddělení dokumentace	Doba realizace 2014–2016
Spolupracující instituce Ústav českého národního korpusu FF UK, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Vojenský historický ústav Praha, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK, Ústav pro jazyk český AV ČR; Archiv bezpečnostních složek		
Cíl projektu Cílem projektu je vytvořit pomůcku, která by sloužila k výzkumu světa StB. Korpus jazyka StB poslouží například jako ideální podklad pro tvorbu slovníku či encyklopedie o StB. Korpus je z hlediska uživatelů určen nejen historikům, lingvistům a sociálním vědcům, ale i širší veřejnosti. Jazykový korpus (na CD a online) je klíčovou a neopominutelnou pomůckou v současné encyklopedice.		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt. Proběhne výběr relevantních dokumentů, sestavení designu korpusu, fundraising, kategorizace dokumentů a vznikne studie (využitelná pro výběr dokumentů).		

Název projektu Protikomunistické letáky a tiskoviny v totalitním Československu 1948–1953		
Garant Mgr. Petr Mallota	Část ÚSTR Oddělení dokumentace	Doba realizace 2014–2016
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, oblastní a okresní archivy; Ústav pro soudobé dějiny AV ČR		
Cíl projektu Na základě archivního výzkumu zdokumentuje v plné šíři existenci „protistátních“ letáků i obdobných ilegálních tiskovin, jež vznikly v Československu jako výraz odporu proti totalitní moci v letech 1948–1953. Analyzuje tyto materiály z hlediska formy a obsahu a provede srovnání s obdobnými materiály v letech nacistické okupace ČSR či s protikomunistickými materiály z jiných sovětských satelitů. Posoudí jejich význam a dopad (kvantifikuje jejich výskyt s pomocí hlášení stanic SNB, v archivech zaznamenaných tajných zpráv, výpovědí svědků a přímých aktérů, rozhovorů s pamětníky apod.). Uvede je do historických souvislostí a charakterizuje jejich autory a šířitele (regionální hledisko, motivace, třídní původ, náboženství atd.). Finálním výstupem bude edice dokumentů (letáků).		
Projekt v roce 2014 Jde o nově zařazený a koncipovaný projekt. V roce 2014 se projekt soustředí na vytváření rešerší odborné literatury k tématu, ve fondech ABS (příp. dalších institucí) a na vytvoření pomocné databáze pro další potřeby projektu (počítá se s jejím budoucím využitím pracovníky ÚSTR a ABS).		

VII. Protikomunistický (třetí) odboj

Název projektu Protikomunistický (třetí) odboj		
Garant Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.	Část ÚSTR Skupina zkoumání protikomunistického odboje a odporu	Doba realizace 2008–2014
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, státní oblastní a okresní archivy Vojenský historický ústav Praha, Muzeum Jindřichohradecka, Muzeum Policie ČR, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity Brno, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy		
Cíl projektu Cílem projektu je analýza forem protikomunistického odboje a odporu v letech 1948–1968 a zpracování základní informace o formách domácího i zahraničního protikomunistického odboje, jeho osobnostech, činnosti a vlivu ve společnosti. Základní archivní výzkum při využití všech dostupných pramenů (literatury, datových souborů a výpovědí pamětníků) bude soustředěn na splnění hlavního úkolu – typologizaci různých forem odboje a odporu na území Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Hlavním cílem projektu zůstává analýza forem protikomunistického odboje a odporu a zpracování základní informace o formách domácího i zahraničního protikomunistického odboje, jeho osobnostech, činnosti a vlivu ve společnosti (jde např. o připravovanou monografii o kurýrech na Šumavě, doplňovanou encyklopedii apod.).		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do šestého roku realizace. V předchozím období byly publikovány monografie a studie v ústavních i mimoústavních periodikách a prezentovány výstavní a konferenční (či seminární) projekty. Součástí projektu bude využití dosavadních znalostí a informací při naplňování zákona č. 262/2011 Sb. a zachycování vzpomínek účastníků a svědků (provázání s oral history). Dojde k dokončení kolektivní monografie na téma kurýrů a převaděčů v padesátých letech 20. století; bude probíhat publikování v periodikách Ústavu (rubrika Třetí odboj v <i>Paměť a dějiny</i> ; <i>Securitas Imperii</i>), organizace semináře Protikomunistický odboj v Polsku a Pobaltí, započne příprava výstavy o skupině Světлана a Hory hostýnské (ve spolupráci		

s Valašským muzeem v přírodě Rožnov pod Radhoštěm), která proběhne v roce 2015; dojde k aktualizaci a doplnění webové prezentace projektu (Encyklopedie třetího odboje; Bibliografie třetího odboje).

VIII. Paměť a dějiny totalitních režimů (oral history)

Název projektu Paměť a dějiny totalitních režimů		
Garant Bc. Adam Hradilek	Část ÚSTR Skupina orální historie	Doba realizace 2008–2014
Spolupracující instituce Archiv bezpečnostních složek, Národní archiv, Vojenský ústřední archiv, státní oblastní a okresní archivy, Archiv hlavního města Prahy Knihovna Václava Havla, Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra, Český rozhlas – Rádio Česko, Česká televize, Člověk v tísni, Vojenský historický ústav Praha, Stopy paměti Olomouc, Slezská univerzita v Opavě, Národní knihovna ČR; Le Centre d'études des mondes russe, caucasien et centre-européen (CERCEC), Post Bellum, Sdružení Memorial Moskva, moskevské historicko-literární sdružení Vozvraščeniye, Muzeum „Oblast teroru“ Lvov, The National Czech and Slovak Museum and Library, Cedar Rapids, US Holocaust Memorial Museum Washington		
Cíl projektu Hlavním posláním orálně historického projektu je sběr, zpracování a archivace výpovědí přímých svědků doby nesvobody (1938–1945) a období komunistické totalitní moci (1948–1989) včetně událostí přechodného období (1945–1948). Natáčení pamětníků probíhá podle výzkumných a dokumentačních záměrů Ústavu (výzkumný projekt, publikace, výstava, konference, výročí) i aktuálně vzniklých situací (pobyť pamětníka na území České republiky, přednáška pamětníka apod.).		
Projekt v roce 2014 Projekt vstupuje do šestého roku realizace. V předchozím období řešitelé projektu získali více než 500 sebraných vzpomínek; byly publikovány monografie a studie v ústavních i mimoústavních periodikách, prezentovány výstavní a konferenční (či seminární) projekty. Bude probíhat další sběr, zpracování a archivace výpovědí žijících svědků totalitních režimů. V roce 2014 se projekt zaměří na osudy politických vězňů, pamětníky sovětských pracovních táborů, představitele církví, mimopražský disent a čs. emigraci. Zvláštní pozornost bude věnována regionu Slavonicka (pamětníci obsazení Sudet, odsunu německého obyvatelstva, kolektivizace a zpřísnění režimu na čs. hranicích). Ve spolupráci s Muzeem Holocaustu ve Washingtonu bude pokračovat vyhledávání a natáčení pamětníků. V roce 2014 se předpokládá získání minimálně 50 rozhovorů. Bude pokračovat výzkum internace		

československých občanů v sovětských pracovních táborech, z něhož vzejde monografie *Židé v gulagu*.

Ve spolupráci s moskevskou organizací Memorial bude v příštím roce připravena ruskojazyčná verze knihy *Za vaši a naši svobodu*. Průběžně dojde k aktualizaci stávající webové prezentace projektu.

PŘEHLED BADATELSKÝCH A DOKUMENTAČNÍCH PROJEKTŮ V ROCE 2014

Nově zařazené projekty

	Název	Garant	Realizace
1.	Trestně právní perzekuce odpůrců režimu v Československu v letech 1948–1989	J. Pažout J. Urban	2014–2017
2.	StB a Stasi, vztahy a spolupráce československých a východoněmeckých bezpečnostních orgánů v letech 1969 až 1989	T. Vilímek	2014–2016
3.	Čechoslováci v gulagu	A. Hradilek M. Borák	2014–2016
4.	Kolektivizace venkova v Polabí – prosazování odpor, rezidua	J. Urban	2014–2016
5.	Korpus jazyka StB	T. Mašková V. Cvrček	2014–2016
6.	Protikomunistické letáky a tiskoviny v totalitním Československu 1948–1953	P. Mallota	2014–2016

Pokračující projekty

	Název	Garant	Realizace
1.	Představitelé nacistického represivního aparátu Protektorátu Čechy a Morava	P. Kreisinger	2011–2015
2.	Protižidovská opatření na území Protektorátu Čechy a Morava a jejich realizace (1939–1945)	J. Machala	2011–2015
3.	Od „eutanazie“ k vyhlazování židů	P. Zeman	2013–2016
4.	Vývoj státně bezpečnostních složek	M. Bárta J. Kalous	2008–2014
5.	Vývoj organizační struktury a představitelé Komunistické strany Československa	P. Anev	2008–2015
6.	Šlechta českých zemí v konfrontaci s totalitními režimy 20. století (1938–1989)	D. Jelínková	2011–2016
7.	Dokumentace popravených Čechoslováků za druhé světové války v Berlíně-Plötzensee	P. Zeman	2013–2015

8.	Ukrajinská povstalecká armáda na území Československa	D. Svoboda	2012–2016
9.	Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989	P. Mallota	2008–2014
10.	Historie českého undergroundu	F. Stárek	2012–2016
11.	Film a dějiny totalitních režimů	P. Kopal	2010–2015
12.	Protikomunistický (třetí) odboj	L. Svoboda	2008–2014
13.	Paměť a dějiny totalitních režimů	A. Hradilek	2008–2014
14.	Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (1939–1989)¹	S. Vodičková	2014–2018

Zpracoval: PhDr. Jan Kalous, Ph.D., ředitel odboru OZTR

Zodpovídá: Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., 1. náměstek ředitele

---

¹ Projekt nově koncipován a upraven na základě doporučení plynoucích z evaluace provedené Vědeckou radou.

2. VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY

Skupina vzdělávání

Spolupráce se vzdělávacími subjekty

Skupina vzdělávání bude v roce 2014 pokračovat ve spolupráci s řadou subjektů působících v oblasti vzdělávání, především v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Plánuje navázat na spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) mj. v rámci pracovní skupiny pro řešení autorskoprávní problematiky při využívání audiovizuálních děl ve školní výuce a v rámci pracovní skupiny pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Předpokládáme i pokračování spolupráce v komisi pro inovaci rámcových vzdělávacích programů.

Vedle této spolupráce bude pokračovat kooperace s vysokými školami, především s PHF TU Liberec, se kterou bychom rádi uspořádali další ročník libereckého semináře Česko-slovenské vztahy, FF UJEP v Ústí nad Labem a FF UK v Praze. Plánujeme také průběžná vystoupení na odborných konferencích a seminářích.

Příprava metodických pomůcek pro školy

V souvislosti s *přípravou metodických pomůcek pro učitele* a v rámci podpory výuky na základních a středních školách budeme příští rok pokračovat v několika projektech zaměřených na kontroverzní otázky výuky:

- Antisemitismus ve druhé polovině 20. století: V tomto projektu se zaměříme na dokončení připravované antologie, vytvoření webové prezentace a e-learningového kurzu.
- Třetí odboj v didaktické perspektivě: Také v tomto projektu, který je realizován ve spolupráci s oddělením dokumentace (Vojtěch Ripka) a se skupinou zkoumání protikomunistického odboje a odporu (Libor Svoboda), se zaměříme na dokončení antologie textů, vytvoření webové prezentace a e-learningového kurzu.

Kurzy pro učitele a studenty základních, středních a vysokých škol: metodika a vybrané problémy moderních dějin

Mimo rámec projektu D21 dojde k realizaci části *prezenčních seminářů pro učitele*, část z těchto seminářů se bude konat v budově ústavu (Siwiewcova 2, Praha 3), část v regionech ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání, univerzitami i základními a středními školami. V roce 2014 bude také pokračovat přednášková a seminární činnost skupiny vzdělávání pro žáky a studenty základních a středních škol dle aktuálního zájmu škol (vybírají z nabídky přednášek na webu). V současné době je v rámci skupiny akreditováno u MŠMT 12 vzdělávacích programů.

Letní škola moderních dějin pro učitele

Letní škola 2014 se bude věnovat problematice holocaustu. Proběhne tradičně poslední srpnový týden v budově Ústavu a během ní vystoupí i řada externistů. V rámci školy plánujeme řadu přednášek, workshopů a panelových diskusí.

E-learningové kurzy

V roce 2014 plánujeme pokračování e-learningových kurzů *Jak učit o komunismu?*. V tomto roce by měly proběhnout nejméně čtyři běhy tohoto kurzu. Mělo by také dojít k inovaci technického řešení kurzu v souvislosti s vytvořením webového portálu, který vznikne v rámci projektu D21. Po jeho vzniku se předpokládá přesun kurzu do tohoto webového prostředí, které nabídne komfortnější užívání kurzu. Vedle tohoto kurzu začne v roce 2014 vývoj nového, náročnějšího a dlouhodobějšího kurzu, který bude vyvíjen ve spolupráci s FF UK.

Paměť národa

Odbor ediční (koordinátorem za ÚSTR je Michal Šmíd) bude ve spolupráci s Českým rozhlasem a občanským sdružením Post Bellum pokračovat v budování digitálního pamětnického archivu *Paměť národa*. Jde o rozsáhlý dlouhodobý projekt, který je svým rozsahem ojedinělý v evropském kontextu a který formou interaktivního serveru umožňuje badatelům i laické veřejnosti sdílet unikátní audio- a videozáznamy tisíců pamětníků z období druhé světové války a komunistické perzekuce.

Cílem projektu v roce 2014 je dále shromažďovat maximum výpovědí přímých svědků událostí 20. století z různých evropských zemí a nabízet tak možnost komparace mezi jednotlivými příběhy. Podpora Visegrádského fondu umožní další budování evropské sítě koordinátorů Paměti národa. V důsledku úspěšné žádosti v grantovém řízení dotačního programu EU – Evropa pro občany bude moci v roce 2014 pokračovat realizace rozsáhlého celoevropského projektu *Stezky ke svobodě*. Jeho cílem je zmapovat osudy lidí na obou stranách tzv. železné opony a rekonstruovat „stezky“, po kterých se občané z totalitních států pokoušeli překonat ostře střeženou hranici oddělující totalitní státy od svobodného světa. V průběhu roku 2014 bude dále rozšiřována mobilní aplikace *Místa paměti národa*, která byla spuštěna v roce 2013 díky podpoře Nadace Vodafone. V roce 2014 dojde ve spolupráci s Českou televizí k přípravě cyklu dokumentů *Příběhy 20. století*.

Knihovna Jána Langoše

Knihovna Jána Langoše, která je součástí Odboru edičního, bude nadále zajišťovat pracovníkům Ústavu pro studium totalitních režimů, Archivu bezpečnostních složek i veřejnosti přístup k mezinárodním databázím knih, časopisů a článků a organizovat meziknihovní výpůjční službu. V rámci finančních možností bude dále rozšiřován fond knihovny.

PŘEHLED VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT V ROCE 2014

	Název	Garant	Realizace
1.	Spolupráce se vzdělávacími subjekty	J. Pinkas	2008–2014
2.	Příprava metodických pomůcek pro školy	J. Pinkas	2008–2014
3.	Kurzy pro učitele a studenty základních, středních a vysokých škol: metodika a vybrané problémy moderních dějin	K. Činátl	2014
4.	Letní škola moderních dějin pro učitele	K. Činátl	2008–2014
5.	E-learningové kurzy	J. Najbert	2014–2016
6.	Paměť národa	M. Šmíd	2008–2014

Zpracoval: PhDr. Jan Kalous, Ph.D., ředitel odboru OZTR

Zodpovídá: Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., 1. náměstek ředitele

3. EDIČNÍ A VÝSTAVNÍ ČINNOST, KOMUNIKAČNÍ PLATFORMY

Ediční činnost, příprava a vydávání periodických i neperiodických publikací, pořádání výstav, organizování seminářů, odborných konferencí a diskusí jsou úkoly Odboru edičního. Odbor zajišťuje ve spolupráci s redakčními radami obou periodik vydávání historické revue *Paměť a dějiny* (čtvrtletně) a odborného časopisu *Securitas Imperii* (dvakrát ročně).

V průběhu roku 2014 budeme u odborného časopisu *Securitas Imperii* vedeni snahou udržet kvalitativní parametry jeho přípravy a vydávání, abychom byli schopni po úspěšném zařazení na seznam recenzovaných neimpaktovaných odborných periodik přihlásit časopis do mezinárodních databází odborných periodik (SCOPUS či ERIC).

Prioritou činnosti Odboru edičního v roce 2014 bude stejně jako v roce 2013 snaha o získávání mimorozpočtových finančních prostředků formou spoluvydávání neperiodických publikací ve spolupráci s partnerskými institucemi i komerčními nakladateli, spolupořádání konferenčních akcí a výstavních projektů ve spolupráci s obdobně zaměřenými tuzemskými i zahraničními institucemi, místními samosprávami i subjekty neziskového sektoru.

Odbor bude dále pokračovat ve spolupráci s Českými centry v organizaci výstav v zahraničí a v organizaci putovních výstav na středních a základních školách.

V roce 2014 bude Odbor ediční pokračovat v přípravě vybraných publikací v podobě „elektronické knihy“ ve formátu E-pub a MOBI.

Ústav pro studium totalitních režimů se v roce 2014 zúčastní mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy 2014.

3.1 PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Počet a druh publikací ÚSTR navržených k realizaci v roce 2014

Publikace	Druh publikace	Periodicita	Počet
Periodické	Paměť a dějiny	4x	4
	Securitas Imperii	2x	2
Neperiodické	Slovníky		1
	Edice		4
	Monografie		5
	Monografie (překlady)		3
	Katalogy výstav		4
	Sborníky		4
	Učebnice, příručky		3

Ediční plán ÚSTR pro rok 2014 projednaný Ediční radou Ústavu pro studium totalitních režimů a schválený ředitelkou ÚSTR:

1) Periodika

1) Paměť a dějiny 1/2014

Předpoklad vydání: březen 2014

2) Paměť a dějiny 2/2014

Předpoklad vydání: červen 2014

3) Paměť a dějiny 3/2014

Předpoklad vydání: září 2014

4) Paměť a dějiny 4/2014

Předpoklad vydání: prosinec 2014

5) Securitas Imperii 1/2014

Předpoklad vydání: květen 2014

6) Securitas Imperii 2/2014

Předpoklad vydání: listopad 2014

2) Slovníky

7) Kol. autorů: *Slovník vedoucích představitelů správ StB v letech 1953–1989*

biografický slovník

Autoři: Milan Bárta, Jerguš Sivoš, Pavel Žáček (eds.)

Navrhuje: OZTR

Projekt: Vývoj státně bezpečnostních složek

Anotace: Publikace seznámí formou hesel s činností náčelníků správ StB. Součástí publikace bude úvodní studie o vývoji jednotlivých správ StB.

Plánovaný rozsah: cca 200 nms

Předpokládaný termín odevzdání: březen 2014 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2012 a 2013.)

3) Edice dokumentů

8) RUML, V. – HÁJEK, P. (eds.): *Kronika kolektivizace malé vesnice. Zápisky mladočovského rolníka Jana Boštíka o životě v letech 1945–1959 (pracovní název)*

edice dokumentů

Navrhuje: OZTR

Projekt: Kolektivizace zemědělství, perzekuce sedláků a jejich rodin/tvorba vzdělávacích pomůcek pro učitele

Anotace: Deník sedláka Jana Boštíka je nebyvale barvitým záznamem kolektivizačního procesu. Tvoří souvislý, literárně hodnotný dokument, který navíc doprovází množství relevantních dokumentů a rozsáhlý obrazový, především fotografický materiál. Komentované vydání doprovázené kritickou studií a rozsáhlou obrazovou přílohou tvoří silný argument pro vydání tohoto dokumentu v tištěné podobě. K dokumentu budou připraveny didaktické aplikace pro školní prostředí.

Předpokládaný termín odevzdání: květen 2014 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2012.)

Rukopis by měl být vydán ve spolupráci s Regionálním muzeem v Litomyšli.

9) BÁRTA, M. – KALOUS, J. (eds.): *Vzpomínky Josefa a Lilly Pavlových*

edice dokumentů

Navrhuje: OZTR

Projekt: Vývoj státně bezpečnostních složek

Anotace: Hlavním obsahem kritické edice archivních dokumentů budou záznamy Josefa Pavla, uvězněného v letech 1951–1955, a jeho ženy Lilly Pavlové, které reflektují situaci v Československu v padesátých a šedesátých letech 20. století.

Předpokládaný termín odevzdání: červenec 2014

Publikace by měla být vydána ve spolupráci s ÚSD AV ČR.

10) VODIČKOVÁ, S. (ed.): *Ohlasy perzekuce katolické církve v Československu na vlnách Vatikánského radia (1947–1961)*

edice dokumentů, el. publikace

Navrhuje: OZTR

Projekt: Odboj a perzekuce křesťanů v době nacismu a komunismu (1939–1989)

Anotace: Pravidelné rozhlasové vysílání Vatikánského radia zprostředkovalo přes „železnou oponu“ československým katolíkům nejen křesťanské poselství a představení učení současných papežů, ale odvysílalo také množství informací, které se týkaly perzekuce katolické církve na území tehdejšího Československa. Kritická edice doposud nepublikovaných dokumentů z archivu české sekce Vatikánského radia přináší úplný soubor těchto rozhlasových relací, které se týkaly vztahu komunistického státu a katolické církve ve sledovaném období. Úvodní studie se zaměří na historii Vatikánského radia a jeho české sekce, v krátkých biogramech představí její redaktory a zasadí vysílání do historických reálií.

Předpokládaný termín odevzdání: duben 2014

11) ROKOSKÝ, J. (ed.): *Oldřich Suchý. Dvakrát otrokem*

edice dokumentů

Navrhuje: OZTR

Projekt: Třídní justice a vězeňství

Anotace: Rukopis z pozůstalosti Dr. Oldřicha Suchého, právníka a poslance agrární strany, který patřil ve 30. letech k mladší generaci kolem časopisu Brázda. Rodák z Malenovic pracoval ve prospěch venkova a zemědělství. Přesvědčený demokrat byl perzekvován nejprve za okupace nacisty (koncentrační tábor), později komunistickým režimem (případ Sobotka a spol.).

Termín odevzdání: prosinec 2013 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2012 a 2013.)

4) Monografie a kolektivní monografie

12) SLINTÁK, P. a kol.: *Obrazy socialistického venkova v české kinematografii*

kolektivní monografie

Navrhuje: OZTR

Projekt: Kolektivizace zemědělství, perzekuce sedláků a jejich rodin

Anotace: Do politického, sociálního, ekonomického a environmentálního kontextu zasazená kolekce studií zabývajících se zobrazováním kolektivizace a kolektivizovaného zemědělství. Spoluautory jsou Hana Rottová (ABS).

Předpokládaný termín odevzdání: březen 2013 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2012 a 2013.)

Publikace vyjde v koedici s nakladatelstvím Academia.

13) Kol. aut.: *Film a dějiny IV*

kolektivní monografie

Navrhuje: OZTR

Projekt: Film a dějiny, totalita a propaganda

Anotace: Čtvrtý díl sborníkové řady *Film a dějiny* se zabývá audiovizuálními reprezentacemi normalizace a vztahem politiky a filmu/televize po roce 1970. Obsahové jádro publikace tvoří příspěvky z jednodenní konference *Normalizace v televizní a filmové tvorbě*, která proběhla 3. 12. 2012 na Ústavu pro studium totalitních režimů a na níž vystoupilo celkem 17 přednášejících, historiků a filmových historiků z různých akademických a vědeckých institucí. Studie jsou rozděleny do tří bloků: 1/ Normalizační tvorba, 2/ Dnešní obrazy normalizace a 3/ Normalizace z didaktického hlediska.

Předpokládaný termín odevzdání: prosinec 2013 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

Publikace vyjde v koedici s nakladatelstvím Casablanca.

14) KAŠKA, V.: *Neukáznění a neangažovaní*

monografie

Navrhuje: VR

Projekt: mimo projekty

Anotace: Publikace se zabývá vnitřním fungováním KSČ na úrovni místní, okresní a krajské v „zakladatelském“ období 1948 až 1952, a to konkrétně pokusy o disciplinaci členů strany. Práce otevírá řadu nových perspektiv a zabývá se otázkami, které jsou pro analýzu udržování komunistické státní moci relevantní.

Předpokládaný termín odevzdání: duben 2014

15) Kol. aut.: *Historie Václavského náměstí*

kolektivní monografie

Navrhuje: OE

Projekt: mimo projekty

Anotace: Publikace se bude zabývat vývojem podoby Václavského náměstí v Praze. ÚSTR se bude podílet zpracováním tématu role Václavského náměstí v našich nejnovějších dějinách.

Předpokládaný termín odevzdání: květen 2014

Publikace vyjde v koedici s Dny české státnosti o.p.s.

16) HRADILEK, A. a kol.: *Židé v Gulagu – osudy československých židovských uprchlíků do Sovětského svazu v období druhé světové války*

kolektivní monografie

Navrhuje: OZTR

Projekt: Paměť a dějiny totalitních režimů

Anotace: Po rozpadu Československa a nacistické okupaci Čech a Moravy v březnu 1939 uprchly na sovětské území tisíce československých Židů. Mnozí z nich byli zatčeni NKVD a odsouzeni za nelegální přechod hranice či „špionáž“ k mnohaletým trestům v pracovních táborech Gulagu. Publikace vychází z dosud nepublikovaných dokumentů nalezených autory v archivech bývalé NKVD a rozhovorů s pamětníky.

Předpokládaný termín odevzdání: září 2014

Rukopis by měl být vydán ve spolupráci s nakladatelstvím TORST nebo Paseka.

5) Překlady

17) HRADILEK, A. a kol.: *Za vaši a naši svobodu* (překlad do ruského jazyka)

kolektivní monografie

Autoři: Adam Hradilek, Miloslav Petrušek, Jerzy Eisler, Armin Krahl, János M. Rainer, Ivana Skálová

Navrhuje: OZTR

Projekt: Paměť a dějiny totalitních režimů

Anotace: Životní příběhy občanů zemí Varšavské smlouvy, kteří pod heslem „za vaši a naši svobodu“ protestovali proti okupaci Československa v roce 1968, ožívají v obsáhlém souboru rozhovorů, jejichž cílem je zdokumentovat motivace, účast na protestech a důsledky, které museli protestující nést, popřípadě nesou dodnes. Mnozí z nich byli vyhozeni ze škol a zaměstnání, zavíráni do věznic, pracovních táborů a psychiatrických léčeben, odesíláni do vyhnanství na Sibiř nebo donuceni k emigraci, někteří za svoji osobní statečnost zaplatili životem. Tato kniha vznikla proto, aby neupadli v zapomnění. Osudy demonstrantů z Rudého náměstí, disidentů z východního Německa, Polska, Bulharska a Maďarska doplňují historické studie popisující reakci na okupaci Československa v zemích, které se tohoto násilného aktu zúčastnily. V knize naleznete i dosud nepublikované dobové fotografie a dokumenty.

Rukopis bude vydán ve spolupráci s nakladatelstvím TORST a sdružením Memorial, se kterými byla podepsána smlouva o koedici, v níž se ÚSTR zavázal k poskytnutí licence autorským dílům a příspěvku na úhradu nákladů spojených s přípravou publikace.

Předpokládaný termín: červenec 2014 (Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

18) PAZDERKA, J. a kol.: *Invaze 1968. Ruský pohled* (překlad do ruského jazyka)

kolektivní monografie

Autoři: Josef Pazderka, Daniel Povolný, Leonid Šinkarjov, Olga Pavlenková, Nikita Petrov, Dimitrij Běloševský, Petr Pithart, Tomáš Glanc, Elvíra Filipovičová

Navrhuje: Memorial – OE

Anotace: Kniha představuje první pokus o ucelenější náhled na ruské vnímání pražského jara a okupace roku 1968. Popisuje pocit spřízněnosti, který sovětská liberální inteligence a rodící se disidentské hnutí cítily v čase brežněvovského utahování šroubů vůči dění v Praze, jež pro ně představovalo jednu z posledních nadějí na změnu. Publikace představuje také sovětské novináře pobývající v Praze, kteří podporovali změny v tehdejší ČSSR a následně za svůj postoj zaplatili deportací a ztrátou zaměstnání. Nahlíží i na sovětské vojáky, kteří přijeli do Československa, a v rozhovorech s nimi a dalších textech vykresluje jejich vnitřní svět i mohutnou mašinerii sovětské propagandy, jejímuž vlivu byli vystaveni.

Rukopis vyjde ve spolupráci s nakladatelstvím TORST a sdružením Memorial, se kterými byla podepsána smlouva o koedici, v níž se ÚSTR zavázal k poskytnutí licence autorským dílům a příspěvku na úhradu nákladů spojených s přípravou publikace.

(Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

19) PAZDERKA, J. a kol.: *Invaze 1968. Ruský pohled* (překlad do polského jazyka)

kolektivní monografie

Autoři: Josef Pazderka, Daniel Povolný, Leonid Šinkarjov, Olga Pavlenková, Nikita Petrov, Dimitrij Běloševský, Petr Pithart, Tomáš Glanc, Elvíra Filipovičová

Navrhuje: IPN – OE

Anotace: viz anotace č. 18.

Rukopis vyjde ve spolupráci s IPN.

(Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

6) Katalogy

20) Kol. aut.: *Sport a totalita*

katalog k výstavě

Navrhuje: OE

Projekt: výstava Sport a totalita

Anotace: Katalog připravované výstavy pořádané ÚSTR, Českým olympijským výborem, Magistrátem hlavního města Prahy a Národním muzeem.

21) *Praha objektivem tajné policie*

katalog k výstavě v anglickém jazyce

Navrhuje: OE

Projekt: Praha objektivem tajné policie

Anotace: Katalog připravované výstavy pořádané ÚSTR a MZV ČR.

22) *Praha objektivem tajné policie*

katalog k výstavě v polském jazyce

Navrhuje: OE

Projekt: Praha objektivem tajné policie

Anotace: Katalog putovní výstavy pořádané ÚSTR a MZV ČR.

23) *Diktatura vs. naděje*

katalog k výstavě

Navrhuje: OE

Projekt: výstava Diktatura vs. naděje

Anotace: Katalog putovní výstavy připravené ÚSTR a AKPR ČR.

7) Sborníky

24) *Činnost československých zpravodajských služeb v Rakousku v letech 1945–1989 I.*

Sborník z mezinárodní konference

Navrhuje: OZTR – OE

Projekt: Vývoj státněbezpečnostních složek

Anotace: Publikace bude zaměřena na problematiku působení čs. bezpečnostních složek na území Rakouska v letech 1945–1989. Konkrétní příspěvky se týkají organizace struktury čs. bezpečnosti, aktivit čs. rezidentury ve Vídni, systému ochrany státní hranice s Rakouskem, tzv. ostrých akcí (únosů) provedených z rakouského území anebo v součinnosti se sovětskou KGB na rakouském území.

Plánovaný rozsah: cca 300 tiskových stran

Rukopis bude vydán ve spolupráci s Ludwig Boltzmann Institut.

Termín odevzdání: prosinec 2013

(Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

25) *Kurýři a převaděči na Šumavě v padesátých letech 20. století*

Sborník z mezinárodní konference

Navrhuje: OZTR – OE

Projekt: Protikomunistický (III.) odboj

Anotace: Sborník se věnuje tematice čs. spolupracovníků západních zpravodajských služeb (kurýrů) v kontextu jednoho z vrcholů studené války. Přibližuje jejich aktivity, osudy a perzekuci ze strany komunistické totalitní moci.

Plánovaný rozsah: cca 300 tiskových stran

Termín odevzdání: prosinec 2013

(Publikace byla schválena v Edičním plánu pro rok 2013.)

26) *Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava*

Sborník z mezinárodní konference

Navrhuje: OZTR

Anotace: Sborník ze symposia *Válečný rok 1943 v okupované Evropě a v Protektorátu Čechy a Morava* přinese v tištěné podobě referáty přednesené na stejnojmenném sympoziu, které upřádal Ústav pro studium totalitních režimů v Praze dne 3. 10. 2013. Jednotlivé příspěvky v rozsahu do 30 normostran (včetně poznámkového aparátu, obrazových příloh a resumé) budou věnovány událostem roku 1943 v širším kontextu německé okupační politiky v Evropě a se zvláštním přihlédnutím k vývoji v Protektorátu Čechy a Morava. Dále odboji na Slovensku v roce 1943, partyzánskému hnutí v západních oblastech SSSR i celkovému válečnému vývoji v průběhu roku 1943 a československému příspěvku k válečným aktivitám antihitlerovské koalice na východní i západní frontě ve čtvrtém roce druhé světové války. Do sborníku budou navíc zařazeny dva příspěvky věnované situaci v domácím protinacistickém odboji v Protektorátu Čechy a Morava v roce 1943 a osudu romského protektorátního obyvatelstva, jehož pronásledování nacistickými úřady vstoupilo v roce 1943 do vrcholné fáze. Ty doplní zbylé příspěvky přednesené na sympoziu, a to o situaci domácího protinacistického odboje v roce 1943 na příkladu západočeského regionu, o každodenním životě malého města na okraji Třetí říše viděného optikou aktivit městského fotografického ateliéru a o vzdělávacích aktivitách Ústavu pro studium totalitních režimů na poli historie Protektorátu Čechy a Morava a protizidovské politiky v letech 1939–1945. Sborník bude publikován v průběhu roku 2014.

Plánovaný rozsah: cca 300 tiskových stran

Předpoklad odevzdání: duben 2014

27) Kol. aut.: *Informační boj o Československo/v Československu*

Sborník z konference

Navrhuje: OZTR

Anotace: Kolektivní monografie vzniká na základě konference v Liberci věnované stejnojmennému tématu. Zabývá se především podobou propagandy, proměn jejich forem v letech 1945–1989. Vedle popisu propagandistických aparátů se monografie zaměřuje také na filmové podoby propagandy a didaktické uchopení daného tématu.

Plánovaný rozsah: cca 300 tiskových stran

Předpoklad odevzdání: duben 2014

8) Učebnice, příručky

28) DVD „*Protektorát*“

výukové DVD

Navrhuje: OZTR

Projekt: D21

Anotace: Audiovizuální pomůcka pro učitele zaměřující se tematicky na období protektorátu.

Vydání bude předcházet pilotáž na spolupracujících školách.

Předpokládaný termín odevzdání: duben 2014

29) DVD „*Padesátá léta*“

výukové DVD

Navrhuje: OZTR

Projekt: D21

Anotace: Audiovizuální pomůcka pro učitele zaměřující se tematicky na období padesátých let v Československu. Vydání bude předcházet pilotáž na spolupracujících školách.

Předpokládaný termín odevzdání: červen 2014

30) *katalog publikací ÚSTR 2008–2014*

Navrhuje: OE

Anotace: aktualizovaný katalog publikací pro prezentaci činnosti ÚSTR

Předpokládaný termín vydání: duben 2014

3.2 VÝSTAVNÍ ČINNOST

Nové výstavy

Název výstavy Sport a totalita	
Spolupořadatel Český olympijský výbor, Magistrát hlavního města Prahy, Národní muzeum, Vojenský historický ústav Praha, Archiv bezpečnostních složek	
Odborný garant PhDr. Jan Kalous, Ph.D.	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Staroměstská radnice, Praha	Termín duben 2014
Anotace výstavy Výstavní projekt se bude věnovat zásahům totalitních režimů do sportu ve 20. století. Akcentováno bude zejména výročí zákazu účasti sportovců na LOH 1984 v Los Angeles.	

Název výstavy Židé v gulagu	
Spolupořadatel Knihovna Václava Havla, Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra	
Odborný garant Bc. Adam Hradilek	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Knihovna Václava Havla, Česká centra	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Výstavní projekt se věnuje osudům židovských spoluobčanů uvězněných v sovětských pracovních táborech.	

Název výstavy Stálá expozice dějin Pomocných technických praporů	
Spolupořadatel Město Brandýs nad Labem, PTP ČR – VTNP	
Odborný garant PhDr. Milan Bárta	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání 1. poschodí zámku v Brandýse nad Labem	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Expozice připomíná základní rámec fungování Pomocných technických praporů (PTP) z let 1950–1954 v rámci širšího historického kontextu. Představuje PTP nejen jako specifické vojenské útvary pro politicky nespolehlivé občany (služba beze zbraně), ale rovněž jako nástroj perzekuce komunistického režimu. Během roku bude v součinnosti s partnery pokračovat rekonstrukce stávající expozice.	

Další výstavní projekty

Název výstavy Králové Šumavy	
Spolupořadatel Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra	
Odborný garant Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Česká centra	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Výstavní projekt se věnuje osudům čs. občanů, kteří spolupracovali se zpravodajskými službami demokratických států a přecházeli na Šumavě v rámci plnění svých úkolů tzv. železnou oponu. Po únoru 1948 odcházeli do zahraničí lidé nespokojení s probíhajícími politickými změnami. Mnozí z nich se posléze rozhodli proti totalitnímu komunistickému režimu aktivně vystoupit. Podíleli se na zpravodajské činnosti pro západní zpravodajské služby (USA, Francie, Velká Británie), převáděli čs. občany, vytvářeli zpravodajské sítě apod. Ve spolupráci s Českými centry se předpokládá její další uvedení v zahraničí.	

Název výstavy Diktatura vs. naděje	
Spolupřadatel Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Archiv bezpečnostních složek, Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra	
Odborný garant Stanislava Vodičková, DiS.	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Česká centra	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Cílem výstavního projektu je představit veřejnosti hlavní rysy a specifika proticírkevního postupu komunistického totalitního režimu. Výstava chce analytickým způsobem přiblížit hlavní rysy nátlaku, představit výrazné osobnosti církve, ztělesňující útlak komunistického režimu a vzdor proti němu.	

Název výstavy Mene Tekel	
Spolupřadatel Univerzita Karlova, Konfederace politických vězňů ČR, o. s. Umění bez bariér	
Odborný garant PhDr. Petr Blažek, Ph.D.	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Praha, Karolinum	Termín únor 2014
Anotace výstavy Výstavní projekt je součástí osmého ročníku mezinárodního festivalu proti totalitě. Ústav zde bude prezentován výstavou <i>Jan Palach 69</i>, připravenou ve spolupráci s Národním muzeem a Filozofickou fakultou UK.	

Název výstavy Hlasy svobody – Rádio Svobodná Evropa v období studené války	
Spolupořadatel Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra	
Odborný garant PhDr. Prokop Tomek, Ph.D. (VHÚ Praha)	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Česká centra	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Výstava připomíná 60. výročí zahájení vysílání Rádía Svobodná Evropa. Ve spolupráci s Českými centry se předpokládá její další uvedení v zahraničí.	

Název výstavy Praha objektivem tajné policie	
Spolupořadatel Ministerstvo zahraničních věcí ČR – Česká centra	
Odborný garant PhDr. Pavel Žáček, Ph.D.	Koordinátor MgA. Pavel Švec
Místo konání Česká centra	Termín průběžně během roku 2014
Anotace výstavy Výstava je věnována činnosti Správy sledování Státní bezpečnosti.	

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH VÝSTAV V ROCE 2014

	Název	Garant	Realizace (místo)
1.	Sport a totalita	J. Kalous, P. Švec	duben 2014, Staroměstská radnice, Praha
2.	Židé v gulagu	A. Hradilek, P. Švec	průběžně během roku 2014, Knihovna Václava Havla, Česká centra
3.	Rekonstrukce stálé expozice dějin Pomocných technických praporů	M. Bárta, P. Švec	průběžně během roku 2014, zámek Brandýs nad Labem
4.	Králové Šumavy	L. Svoboda, M. Hroza, P. Švec	průběžně během roku 2014, Česká centra
5.	Diktatura vs. naděje	S. Vodičková, P. Švec	průběžně během roku 2014, Česká centra
6.	Mene Tekel	P. Blažek, M. Hroza, P. Švec	únor 2014, Karolinum UK, Praha
7.	Hlasy svobody	P. Tomek, P. Švec	průběžně během roku 2014, Česká centra
8.	Praha objektivem tajné policie	P. Žáček, M. Hroza, P. Švec	průběžně během roku 2014, Česká centra

3.3 KONFERENCE A SEMINÁŘE

Název konference Sport a totalita (jednodenní mezinárodní konference)	
Spolupřadatel Český olympijský výbor, Magistrát hlavního města Prahy, Národní muzeum, Vojenský historický ústav Praha, Archiv bezpečnostních složek	
Odborný garant PhDr. Jan Kalous, Ph.D.	Koordinátor Bc. Michal Hroza, Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání Staroměstská radnice, Praha	Termín duben 2014
Anotace konference V roce 2014 uplyne 30 let od neúčasti čs. sportovců na LOH 1984 v Los Angeles. Cílem vědecké konference má být kritický pohled na zásahy totalitních režimů do sportu. Předpokládané bloky: Zásahy totalitních režimů do sportu, Osobnosti čs. sportu, kterým do života významně zasáhly totalitní režimy, Pamětnický blok.	

Název konference Dědictví totality dnes (dvoudenní mezinárodní konference)	
Spolupřadatel Platforma evropské paměti a svědomí (v rámci podpory Mezinárodního Visegrádského fondu)	
Odborný garant Mgr. Zdeněk Hazdra	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín červen 2014
Anotace konference Mezinárodní konference se zaměří na zhodnocení dopadů totalitních režimů na stav jednotlivých zemí a jejich společností ve středoevropském a východoevropském prostoru a bude reflektovat jejich zkušenosti s nedemokratickými formami vlády.	

Název konference 17. listopad 1989 – čtvrtstoletí od pádu komunistického režimu v Československu (jedenodenní mezinárodní konference)	
Spolupořadatel Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	
Odborný garant Mgr. Zdeněk Hazdra	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání FF UK, Praha	Termín listopad 2014
Anotace konference Mezinárodní konference bude reflektovat události 17. listopadu 1989 v Československu a příčiny vedoucí k pádu komunistického režimu jak u nás, tak v dalších zemích střední Evropy. V neposlední řadě se účastníci konference pokusí o zhodnocení následného transformačního procesu a nabídnou své pohledy na otázku, kam dospěly postkomunistické společnosti od tohoto dějinného zlomu.	

Název sympozia Rok 1944 v československém zahraničním a domácím odboji (jedenodenní mezinárodní symposium)	
Spolupořadatel Archiv bezpečnostních složek	
Odborný garant PhDr. Pavel Zeman, Ph.D.	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín říjen 2014
Anotace sympozia Symposium navazuje na akce k válečným rokům 1941–1943. Bude zaměřeno na vývoj a vliv válečných událostí (mezinárodní kontext, československá zahraniční akce, odboj na území protektorátu, perzekuce obyvatel protektorátu, německé germanizační plány).	

Název semináře Sociální hnutí na okraji? Subkulturní sítě napříč středoevropským prostorem (jedenodenní mezinárodní seminář)	
Spolupořadatel FF UK, Sociologický ústav AV ČR, Universität Mannheim, Stichting Geschiedenis Totalitaire Regimes en hun Schlachtoffers	
Odborný garant Bc. František Stárek Mgr. Vojtěch Ripka, Ph.D.	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín září 2014
Anotace semináře Srovnání etablovaných sociálních hnutí/subkultur v jejich podstatných znacích: underground, tramping, folkaři, Jazzová sekce, skauting, punk, skinheads. Nepůjde o mládežnická/dětská uskupení, ale o životní styl a do určité míry zformovaná společenství. Půjde o pokus propojit prvky teorie (vycházející ze současných empirických výzkumů) a pamětníky/kronikáře (historiografie, kulturní antropologie, sociologie, sociální psychologie). Předpokládané bloky: Vztah jednotlivých hnutí k establishmentu a politický význam; Kolektivní identita (důležité mezníky formující jednotlivá hnutí, stylotvorné prvky); Vnitřní struktura a transnacionální sítě; Vzájemné vztahy mezi sociálními hnutími/subkulturami.	

Název kolokvia Vztah KSČ k nekomunistickým politickým stranám v letech 1945–1989 III. (kolokvium)	
Spolupořadatel Archiv bezpečnostních složek, ÚSD AV ČR	
Odborný garant PhDr. Milan Bárta	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín červen 2014
Anotace kolokvia Kolokvium se bude zabývat analýzou postupu Komunistické strany Československa vůči nekomunistickým politickým stranám v období let 1970–1989. Pozornost se zaměří jak na	

analýzu tzv. normalizačního období, na komunistickou taktiku vůči stranám v rámci Národní fronty, tak na mocenský postup Komunistické strany Československa proti politickým subjektům včetně represivních zásahů mimo rámec Národní fronty (formování a činnosti opozičního hnutí, činnost čs. exilu). V rámci jednotlivých příspěvků budou prezentovány osudy jednotlivých osobností, které významným způsobem ovlivňovaly dění uvnitř nekomunistických politických stran.

Název kolokvia Film a televize v době tzv. přestavby	
Spolupředatel -	
Odborný garant Mgr. Petr Kopal	Koordinátor Mgr. et Mgr. Eva Kubátová
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín prosinec 2014
Anotace kolokvia Jednodenní kolokvium navazující na typově podobné akce realizované v letech 2011 (Film a stalinismus) a 2012 (Normalizace v televizní a filmové tvorbě) se zaměří na specifickou dílčí kapitolu vztahu politiky a filmu/televize ve druhé polovině 80. let. Kolokvium se mimo jiné zaměří na otázku, jestli spíše než tuzemské filmové a televizní reprezentace nebyly pro období přestavby charakteristické a určující některé zahraniční (zvláště sovětské) snímky v čs. distribuci. Výstupem by měla být opět kolektivní monografie Film a dějiny (5). Završila by se tak tematická řada, která je zatím pojata chronologicky (předchozí díly se věnují válce, stalinismu a normalizaci).	

Název konference Paměť v didaktické perspektivě (jednodenní mezinárodní konference)	
Spolupořadatel MŠMT ČR (v jednání)/FF UK (v jednání)	
Odborný garant Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.	Koordinátor Vojtěch Ripka, Ph.D.
Místo konání Praha	Termín říjen 2014
Anotace konference Mezinárodní konference zaměřená na problematiku paměti ve školní výuce. Předmětem diskuse se stanou především otázky, co je to paměť a v jakém vztahu je ke vzdělávání. Konference se pokusí provázat výzkumy na poli interdisciplinárních „memory studies“ s didaktikou dějepisu a odpovědět i na další otázky: Jak se dá paměť kultivovat a co to vlastně znamená? Jakou roli má paměť ve společnosti a co z toho vyplývá pro její reflexi ve škole?	

PŘEHLED KONFERENCÍ V ROCE 2014

	Název	Druh výstupu	Kompetent	Termín (místo)
1.	Sport a totalita	mezinárodní konference	J. Kalous, M. Hroza, E. Kubátová	duben 2014, Staroměstská radnice, Praha
2.	Dědictví totality dnes	mezinárodní konference	Z. Hazdra E. Kubátová	červen 2014
3.	17. listopad 1989 – čtvrtstoletí od pádu komunistického režimu v Československu	mezinárodní konference	Z. Hazdra, E. Kubátová	listopad 2014, FF UK, Praha
4.	Rok 1944 v československém zahraněním a domácím odboji	mezinárodní symposium	P. Zeman, E. Kubátová	říjen 2014, ÚSTR
5.	Sociální hnutí na okraji? Subkulturní sítě napříč středoevropským prostorem	mezinárodní seminář	V. Ripka, F. Stárek, E. Kubátová	září 2014, ÚSTR
6.	Vztah KSČ k nekomunistickým politickým stranám v letech 1945–1989 III.	kolokvium	M. Bárta, E. Kubátová	červen 2014, ÚSTR
7.	Film a televize v době tzv. přestavby	kolokvium	P. Kopal, E. Kubátová	prosinec 2014, ÚSTR
8.	Paměť v didaktické perspektivě	mezinárodní konference	K. Činátl, V. Ripka	říjen 2014, Praha

Pravidelné semináře

Následující tematické okruhy vymezují pravidelně pořádané čtvrtletní semináře v budově Ústavu pro studium totalitních režimů.

Název semináře Film a dějiny, totalita a propaganda	
Odborný garant Mgr. Petr Kopal	Koordinátor Mgr. Anna Macourková
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín leden–prosinec 2014
Anotace semináře Cyklus filmových seminářů prezentujících díla českých dokumentaristů vztahující se k době nesvobody a období komunistické totalitní moci.	

Název semináře Češi a Slováci ve dvacátém století	
Odborný garant PhDr. Jan Kalous, Ph.D.	Koordinátor Mgr. Anna Macourková
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín leden–prosinec 2014
Anotace semináře Diskuse s pamětníky totalitních režimů minulého století, nové reflexe důležitých událostí a nové pohledy na významné osobnosti českých a slovenských dějin 20. století.	

Název semináře Protikomunistický odboj	
Odborný garant Mgr. Libor Svoboda, Ph.D. PhDr. Petr Blažek, Ph.D.	Koordinátor Mgr. Anna Macourková
Místo konání ÚSTR, Praha	Termín leden–prosinec 2014
Anotace semináře Diskuse a semináře o osobnostech a aktivitách protikomunistického (třetího) odboje.	

Záznamy seminářů budou průběžně ve spolupráci s Odborem informatiky a digitalizace zveřejňovány na webové stránce Ústavu.

PŘEHLED PRAVIDELNÝCH SEMINÁŘŮ V ROCE 2014

	Název	Druh výstupu	Kompetent	Termín (místo)
1.	Film a dějiny, totalita a propaganda	seminář	P. Kopal A. Macourková	leden–prosinec 2014 (Praha, ÚSTR)
2.	Češi a Slováci ve dvacátém století	seminář	J. Kalous A. Macourková	leden–prosinec 2014 (Praha, ÚSTR)
3.	Protikomunistický odboj	seminář	L. Svoboda P. Blažek A. Macourková	leden–prosinec 2014 (Praha, ÚSTR)

Zpracoval: Bc. Michal Hroza, ředitel OE

Zodpovídá: Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., 1. náměstek ředitele

4. ZÁKON O ÚČASTNÍCÍCH ODBOJE A ODPORU PROTI KOMUNISMU

V rámci plnění povinností vyplývajících z příslušných paragrafů zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu, se Ústav bude – i na základě dohody o vzájemné spolupráci s Archivem bezpečnostních složek – nadále intenzivně podílet na digitalizaci dokumentů potřebných k naplňování požadavků Ministerstva obrany ČR, přípravě odborných stanovisek k jednotlivým žádostem, dále podkladů a informací pro Etickou komisi České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu. V rámci svých kapacitních a odborných možností bude skupina též participovat na přípravě návrhů odborných stanovisek Archivu bezpečnostních složek.

Zpracoval: PhDr. Jan Kalous, Ph.D., ředitel odboru OZTR

Zodpovídá: Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D., 1. náměstek ředitele

Část B: Ekonomika, provoz a digitalizace

I. ODBOR EKONOMIKY A PROVOZU – str. 63

II. ODBOR INFORMATIKY A DIGITALIZACE – str. 72

I. ODBOR EKONOMIKY A PROVOZU

Ústav pro studium totalitních režimů (dále jen „Ústav“) je samostatnou organizační složkou státu, která je součástí kapitoly 355 – Ústav pro studium totalitních režimů, jež hospodaří s finančními prostředky státu na základě zákona o státním rozpočtu České republiky a dalších předpisů z oblasti finančního práva. Součástí kapitoly 355 – Ústav pro studium totalitních režimů je zároveň také organizační složka státu Archiv bezpečnostních složek.

V roce 2014 dochází k poklesu rozpočtu Ústavu. Objem prostředků na běžných výdajích v porovnání s rokem 2013 poklesl o 1,23 %, objem prostředků na kapitálových výdajích poklesl trojnásobně. Výše prostředků určených na ostatní běžné výdaje ve srovnání s rokem 2013 také klesá. Rozpočet na rok 2014 je zatím nejnižším rozpočtem v historii Ústavu, se kterým se bude hospodařit. V celkovém rozpočtu Ústavu na rok 2014 ve výši 81 483 tis. Kč je zahrnuta 15 % spoluúčast Ústavu na projektu „Dějepis v 21. století: multimediální aplikace pro dějepisnou výuku“, výše této spoluúčasti činí 654 tis. Kč. V tabulce č. 1 je uvedeno srovnání rozpočtu v letech 2008 až 2014.

Proto bude i nadále klíčovou úlohou Odboru ekonomiky a provozu pokračovat v úsporných opatřeních zejména se zaměřením na energetickou konsolidaci provozu budovy ve správě Ústavu, optimalizovat výdaje na provoz budovy a její technické zařízení. Dalším úkolem bude hledat a realizovat provozní úspory ve spolupráci s ostatními odbory Ústavu a pokračovat v efektivní správě majetku Ústavu, která šetří značnou část provozních a prostorových nákladů. Součástí těchto kroků je i uzavírání smluv na dodávky energií na dobu určitou (1 rok) na základě výběrových řízení. Další neméně důležitá role je v systematické akvizici finančních prostředků z jiných zdrojů, než je státní rozpočet.

Tabulka č. 1

Rozpočet ÚSTR v tis. Kč	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Běžné výdaje	97 428	89 256	87 308	83 067	84 774	81 983	80 983
z toho ostatní běžné výdaje	43 442	24 349	25 201	26 872	24 409	25 180	24 576
Kapitálové výdaje	13 554	7 700	3 574	2 500	1 500	1 500	500
Výdaje celkem	110 982	96 956	90 882	85 567	86 274	83 483	81 483

V uplynulém 1. pol. roku 2013 byl spuštěn integrovaný informační systém státní pokladny (dále jen „IISPP“). V roce 2014 bude úkolem Odboru ekonomiky a provozu nadále zabezpečit propojení a interaktivitu ekonomického systému GINIS EKO s IISPP a se systémem SMVS, který slouží především pro evidenci investičních akcí.

Mezi další úkoly také patří aktualizace vnitřních předpisů a jejich přizpůsobení platné legislativě.

V souvislosti s přijetím usnesení vlády ČR č. 451 ze dne 15. června 2011 a v souladu se směrnicí Ústavu pro Zadávání veřejných zakázek č. j. USTR-219/2012 používá Ústav pro nákup komodit vymezených přílohou č. 1 usnesení vlády č. 451/2011 Sb. elektronické tržiště veřejné správy TENDERMARKET (cca 85 % ostatních běžných výdajů bez rozpočtových položek určených na licenční smlouvy a přidělu do FKSP se soutěží). Odbor ekonomiky a provozu bude nadále řídit a zdokonalovat vnitřní systém povinnosti zadávání veřejných zakázek přes elektronická tržiště všemi nákladovými středisky (tj. odbory) Ústavu, a to jako nástroj pro neustálé zkvalitňování průběhu veřejných zakázek při dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Současně bude úkolem Odboru ekonomiky a provozu dohlížet na čerpání rozpočtovaných finančních prostředků jednotlivými nákladovými středisky Ústavu.

V roce 2014 bude pokračovat operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – Dějepis v 21. století: multimediální aplikace pro dějepisnou výuku, který byl zahájen 1. ledna 2012 na základě žádosti Ústavu schválené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy jako řídicím orgánem. Pro zajištění klíčových aktivit projektu je na rok 2014 stanoven rozpočet ve výši 4 360 tis. Kč, z čehož částka ve výši 3 706 tis. Kč bude čerpána z prostředků EU a částkou ve výši 654 tis. Kč se bude na projektu podílet Ústav z vlastního rozpočtu.

Dále v roce 2014 pokračuje projekt Platforma evropské paměti a svědomí, na jehož realizaci Ústav obdržel grant z Mezinárodního visehradského fondu ve výši 30 tis. €. Na rok 2014 zůstává k čerpání cca 14,7 tis. €, a to na konferenci „Dědictví totality dnes“, která se má uskutečnit v červnu 2014.

Úkolem Odboru ekonomiky a provozu bude i nadále důsledné dodržování zásad stanovených pro hospodaření s grantovými prostředky a prostředky EU, a to prostřednictvím osob pověřených finančním managementem v realizačních týmech jednotlivých projektů.

Odbor ekonomiky a provozu se bude i nadále v roce 2014 zaměřovat na evidenci a ochranu majetku tak, aby byl zajištěn bezproblémový průběh periodické inventarizace a případné vyřazení nepotřebného majetku formou nabídky k převodu jiným organizačním složkám státu. Jako další úkol Odboru ekonomiky a provozu je pravidelné měsíční odpisování dlouhodobého majetku v roce 2014 podle účetního standardu č. 708 aktualizací zásad pro odpisování majetku a odpisového plánu, které bylo zavedeno v roce 2012.

Při své činnosti bude Odbor ekonomiky a provozu důsledně dodržovat platné legislativní normy a princip tzv. 3 E – Economy-Efficiency-Effectiveness, tedy hospodárnost, účelnost, efektivita. K dodržování hospodárného, účelného a efektivního vynakládání finančních prostředků je nezbytný propracovaný vnitřní kontrolní systém využívající schvalovací, operační, hodnotící a revizní postupy.

Dílčí úkoly Odboru ekonomiky a provozu vyplývají z vyhlášek Ministerstva financí České republiky. Na základě vyhlášky MF „č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávních celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti“ v platném znění, bude Odbor ekonomiky a provozu zpracovávat finanční výkazy uvedené v tabulce č. 2 a předkládat je státním orgánům.

Tabulka č. 2

Činnost	Termín	Obsah	Pozn.
OSS	měsíčně	výkaz o nárocích z nespotřebovaných výdajů	posl. pracovní den před 20. dnem násl. měsíce
OSS	čtvrtletně	finanční výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
OSS	čtvrtletně	chronologický přehled rozpočtových opatření	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
OSS	čtvrtletně	výkaz o zaměstnanosti regulované vládou	do konce násl. měsíce po ukončení čtvrtletí
správce kapitoly	čtvrtletně	plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu	před 14. kal. dnem násl. měsíce po ukončení čtvrtletí

Na základě návrhu novely vyhlášky MF č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, v platném znění, která je v současné době v připomínkovém řízení, bude Odbor ekonomiky a provozu předávat účetní záznamy a přehledy uvedené v tabulkách č. 3, č. 4 a č. 5 v následujících termínech:

Tabulka č. 3: Termíny pro předávání Pomocného analytického přehledu (příloha č. 2b k vyhlášce č. 383/2009 Sb.)

Číslo výkazu	Název účetního záznamu	Četnost předávání účetního záznamu
30	Část I: Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
31	Část II: Vybrané náklady od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
32	Část III: Vybrané výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
33	Část IV: DNM a DHM - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
34	Část V: Zásoby - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
35	Část VI: Pohledávky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
36	Část VII: Závazky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
37	Část VIII: Ostatní aktiva - typy změn	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30.

	na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
38	Část IX: Jmění účetní jednotky - typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
39	Část X: Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných rozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů aktiva / pasiva nebo partnerů transakce	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku,
40	Část XI: Vybrané náklady a výnosy od počátku roku za hlavní a hospodářskou činnost v členění podle jednotlivých partnerů transakce	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku
41	Část XII: Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů transakce	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku
42	Část XIII: Typy změn na straně MD a D vybraných rozvahových účtů v členění podle jednotlivých partnerů aktiva / pasiva a partnerů transakce	čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku
43	Část XIV: Přehled majetkových účastí a jejich změn	ročně - ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku
44	Část XV: Přehled podrozvahových účtů	ročně - ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku
45	Část XVI: Počáteční a koncové stavy a obraty na vybraných podrozvahových účtech v členění podle jednotlivých partnerů podrozvahového účtu	ročně - ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku

46	Část XVII: Vysvětlení významných částek	ročně - ve stavu k 31. 12. do 25. 2. následujícího roku

Části XIV., XV., XVI. A XVII. jsou v současné chvíli ve schvalovacím řízení k novele vyhlášky.

Tabulka č. 4: Termíny pro předávání konsolidačních účetních záznamů (příloha č. 3 k vyhlášce č. 383/2009 Sb.)

Číslo výkazu	Název účetního záznamu	Četnost předávání účetního záznamu
1	Rozvaha	vybrané účetní jednotky, které předávají účetní záznamy podle § 3a této vyhlášky: čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. – mezitímní účetní závěrka, a to do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. – řádná účetní závěrka, a to do 25. 2. následujícího roku
2	Výkaz zisku a ztráty	vybrané účetní jednotky, které předávají účetní záznamy podle § 3a této vyhlášky: čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. – mezitímní účetní závěrka, a to do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. – řádná účetní závěrka, a to do 25. 2. následujícího roku
3	Přehled o peněžních tocích a o změnách vlastního kapitálu	vybrané účetní jednotky, které předávají účetní záznamy podle § 3a této vyhlášky: ročně, tj. ve stavu k 31. 12. – řádná účetní závěrka, a to do 25. 2. následujícího roku
4	Příloha	vybrané účetní jednotky, které předávají účetní záznamy podle § 3a této vyhlášky: čtvrtletně - ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. – mezitímní účetní závěrka, a to do 30. dne následujícího měsíce a ročně, tj. ve stavu k 31. 12. – řádná účetní závěrka, a to do 25. 2. následujícího roku
5	Pomocný konsolidační přehled	ročně, tj. ve stavu k 31. 12., a to do 25. 2. následujícího roku

6	Seznam účetních jednotek patřících do dílčího konsolidačního celku státu	ročně, tj. ve stavu k 31. 12. předchozího roku, a to do 15. 1. běžného roku

Tabulka č. 5: Termíny pro předávání operativních účetních záznamů (příloha č. 5 k vyhlášce č. 383/2009 Sb.)

Číslo výkazu	Název účetního záznamu	Četnost předávání účetního záznamu
17	Soupis pohledávek	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce
18	Soupis závazků	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce
19	Soupis podmíněných pohledávek	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce
20	Soupis podmíněných závazků	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce
21	Peněžní prostředky	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce
22	Disponibilní majetek	měsíčně - ve stavu k poslednímu dni kalendářního měsíce, a to do 15. dne následujícího kalendářního měsíce

Na základě vyhlášky č. 220/2013 Sb. ze dne 22. července 2013, o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek předloží odbor ekonomiky a provozu schvalujícímu orgánu potřebné podklady a podněty ke schválení účetní uzávěrky za rok 2013:

Tabulka č. 6

Činnost	Termín	Obsah	Způsob vyřízení
OSS	ročně	výkazy účetní závěrky, účetní záznamy a doplňující informace vyžádané schvalujícím orgánem	Předání schvalujícímu orgánu (nutné schválit do 30. 6. 2014)

Úkoly odboru ekonomiky a provozu jednak za OSS Ústav a také za Kapitolu 355 pro rok 2014 vyplývající z vyhlášky MF č. 24/2012 Sb., kterou se mění vyhláška MF č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, v platném znění, jsou:

Tabulka č. 7

Činnost	Termín	Obsah	Způsob vyřízení
EDS/SMVS	únor/březen	roční překlopení dat v systému EDS/SMVS - 2013/2014	bude zaneseno do systému EDS/SMVS
Hodnotící zpráva včetně tabulkových příloh	20. února	hodnotící zpráva o finančním hospodaření, koncept návrhu průvodní zprávy závěrečného účtu, tabulkové přílohy	bude předáno MF
Návrh státního závěrečného účtu	15. března	návrh státního závěrečného účtu za rok 2013	bude předáno MF, NKÚ, ČSÚ
Návrh státního závěrečného účtu	bude upřesněn	obhajoba Návrhu státního závěrečného účtu za rok 2013	obhájit před ústavně právním výborem PS PČR

Mezi další úkoly odboru ekonomiky a provozu (za OSS Ústav a za Kapitolu 355) v roce 2014 patří:

Tabulka č. 8

Činnost	Termín	Obsah	Způsob vyřízení
Návrh rozpočtu na rok 2015 a střednědobý výhled na roky 2016 a 2017	31. července	žádat o navýšení rozpočtových prostředků v maximální možné míře při dodržení platné legislativy, Ústavem bude v podkladech pro přípravu návrhu státního rozpočtu na rok 2015 a střednědobého výhledu státního rozpočtu zažádáno MF ČR o navýšení rozpočtu Ústavu tak, aby plnil činnosti stanovené zákonem č. 181/2007 Sb.	předložit na MF

„Kapitolní sešit“ (na rok 2015)	31. října	postup prací na přípravě rozpočtu, návrh rozpočtu, výdaje na financování programu reprodukce majetku	předložit na MF
„Kapitolní sešit“ (na rok 2015)	bude upřesněn	obhajoba „Kapitolního sešitu“	obhájit před ústavně právním výborem PS PČR

Oddělení provozní bude pokračovat ve správě svěřeného majetku tak, aby byla zajištěna činnost Ústavu pro studium totalitních režimů. Za provozní oddělení nejsou na rok 2014 plánovány žádné investiční akce. Činnost se tedy bude zaměřovat jak na běžnou, tak i mimořádnou údržbu a opravy budovy Siwiewcova 2, vybavení prostor a vozového parku. Vše s maximální snahou o efektivní využití vyčleněných prostředků a s cílem snižovat náklady na provoz budovy. V souvislosti s těmito snahami dochází k nákupu potřebného množství energií na Komoditní burze – od listopadu 2013 byly tímto způsobem zajištěny dodávky elektřiny a od června 2014 bude stejným způsobem poptán plyn. V případě dostatku finančních prostředků bude proveden generální úklid v objektu Siwiewcova 2 – vyčištění kobereců, výmalba prostor, umytí oken. Dle finančních možností je také plánováno provedení pasportizace budovy a aktualizace její dokumentace.

Zpracoval: Ing. Jaroslav Kalousek, vedoucí oddělení ekonomiky a rozpočtu

Zodpovídá: Ing. Miluše Tvrzská, náměstkyně pro EPI

II. ODBOR INFORMATIKY A DIGITALIZACE

V roce 2014 odbor informatiky a digitalizace (dále jen OID) plánuje udržet potenciál informačních a komunikačních technologií (dále ICT) na úrovni, která reflektuje současný stav vývoje v oblasti IT s cílem zaměřit se na odstraňování a nahrazování neaktuálních (zastaralých) softwarových a hardwarových aktiv, které mohou představovat neakceptovatelné bezpečnostní riziko. Přínosem pro správu systémů je nadále budovaná virtualizace serverové infrastruktury, která usnadňuje zabezpečování kontinuity ICT a jejich přizpůsobení potřebám obou institucí (ÚSTR i ABS), obnovy a výměny, rozvoje a aktualizací programového vybavení a optimalizuje provozní výdaje.

Nedílnou součástí aktivit OID bude rovněž plánování a realizace centralizovaného nákupu hardwarových a softwarových aktiv institucí, příprava a participace na veřejných zakázkách týkajících se informačních a komunikačních technologií dle schváleného finančního plánu. Jednou z důležitých aktivit bude ukončení zakázky na poskytovatele užívacích práv k produktům společnosti Microsoft a zajištění klíčových ICT technologií servisními smlouvami o podpoře (servery, skenery).

Stanovené čerpání finančních prostředků a investic se bude opírat o schválený finanční plán. Důležitou součástí agendy OID je participace na projektech a výstupech Ústavu a Archivu, včetně využití odborných znalostí problematiky fungování bývalých útvarů federálního ministerstva vnitra a tajné policie.

Oddělení správy a vývoje informatiky bude nadále pokrývat a zabezpečovat stálé i běžné provozní úkoly týkající se správy a aktualizace informačních systémů, počítačové sítě a dalších informačních technologií Ústavu a Archivu. Sem patří i uplatňování pravidel bezpečnosti a kontrol v souladu se zajištěním optimálního, bezproblémového a bezpečného provozu, monitoringu dostupnosti a podpory kritických síťových systémů a služeb v reálném čase, zálohování a zajišťování integrity informačních aktiv, řešení problémů informačního systému (hrozby a narušení informační bezpečnosti, identifikace slabých míst a nekorektní funkce softwarových aktiv), vyřazování a zařazování aktiv z a do provozu, správu a kontrolu přístupových práv uživatelů a uživatelských účtů, průběžné proškolení uživatelů o pravidlech používání informačních technologií, informování vedení o problémech a potřebách v oblasti informačních technologií. Za tyto úkoly zodpovídá vedoucí oddělení a ředitel OID.

Kromě stálých úkolů OID plánuje v návaznosti na finanční plán a přidělené prostředky realizovat:

- přípravu ICT infrastruktury na postupnou generační výměnu IP telefonie. Cílem je výměna hlasové brány, ústředny a koncových přístrojů. Současné uzavřené řešení z r. 2005 není možné nahradit najednou (jednalo by se o velkou investici, bylo by nutné vyměnit všechny, i funkční telefony) a jeho další údržba je dlouhodobě neefektivní. Příprava infrastruktury plánovaná na rok 2014 obnáší především zprovoznění paralelní ústředny (otevřená platforma Asterisk), aby bylo možné pořizovat nové telefony pracující s otevřeným protokolem (SIP). Po vyřazení všech proprietárních telefonů Cisco (za několik let, po ukončení životnosti) bude stávající systém odstaven. Ústřednu plánujeme zprovoznit v prvním pololetí 2014. Zodpovídá vedoucí oddělení správy a vývoje informatiky.
- postupné odstavení fyzických serverů, jejichž služby běží na virtualizované infrastruktuře. Výhledově se to týká minimálně 5 serverů, další 3 až 4 plánujeme dle potřeby využít na pobočkách Archivu pro zajištění propojení jednotlivých objektů. Servery na pobočkách replikují některé centrální služby z důvodu rozložení zátěže a jako záloha pro případ ztráty konektivity s centrálou. V prvním pololetí plánujeme dokončit virtualizovanou infrastrukturu, fyzické servery odstavíme z původní funkce až po odladění a odstranění všech případných problémů do konce roku. Současně s virtualizací nasazujeme i nové verze softwaru, takže pro dokončení úkolu bude nutné sladit konfigurace koncových zařízení. Zodpovídá vedoucí oddělení správy a vývoje informatiky.
- rozšíření systematického monitoringu prostředků IT infrastruktury pro zjednodušení a zefektivnění správy na veškerou síťovou infrastrukturu – jedná se o nasazení automatických monitorovacích prostředků a integračních řešení pro lepší prevenci hardwarových i softwarových poruch a výpadků. V současnosti je monitoring prostředků roztržštěn na několik částí, čímž se snižuje efektivita správy a údržby. V návaznosti na to plánujeme upravit interní procesy a organizaci práce podle personálních možností. Jedná se o revizi interních předpisů a dokumentace, jejich zlepšení a přiblížení normám (ITIL/ČSN) pro řízení a správu IT služeb. Úkol je plánován jako průběžný na celý rok a je v gesci vedoucího oddělení.

V případě konkrétních a nutných externích IT konzultací plánujeme při těchto úkolech realizovat uzavření krátkodobých smluv.

V rámci on-line přístupu k elektronickým kopiím archiválií a dokumentů nadále hodláme realizovat rozšiřování webových projektů Ústavu a participovat na projektech Archivu (např. blokační karty EZO – viz níže). Úzce spolupracujeme i s dalšími úseky – se skupinou OPVK (technická pomoc v oblasti realizace webového portálu projektu Dějepis v 21. století, pomoc s přípravou DVD apod.).

V rámci upgradu webových redakčních systémů plánujeme rovněž realizaci a úpravu funkcionalit, optimalizaci zdrojového kódu, struktury a vzhledu vybraných webových projektů pro snadné prohlížení v desktopech, tabletech, mobilních zařízeních (responsivní design, CSS3, HTML5, JQuery Framework...). Tento úkol je trvalý a realizuje se průběžně v návaznosti na nástup nových webových standardů a požadavků.

V projektu budování informačního systému elektronického archivu se výhledově v roce 2014 počítá se změnami v oblasti softwaru i hardwaru. Systém plánujeme postupně povýšit a aktualizovat dle redefinovaných požadavků. Z pohledu OID se hlavní změny plánují v technické přípravě, návrhu a realizaci přechodu a migrace na nové DMS řešení v návaznosti na rozšíření datových úložišť, redesign aplikací a nástrojů pro management a správu datových souborů a propojených databází, návrhu „přesunu“ digitalizačního procesu (příprava, skenování, zpřístupnění...) do virtuální podoby přes samotnou aplikaci. V maximální možné míře budeme zohledňovat funkcionality dosavadních procesů a rozsah změn optimalizovat v návaznosti na finanční plán a personální možnosti. V návaznosti na aktualizaci zdrojového kódu aplikace je zapotřebí dále zohledňovat hardwarové požadavky na celý systém, jeho údržbu, kontinuitu a udržitelnost. Zodpovídají programátoři z odd. Správy a vývoje informatiky. Dílčí termíny se stanovují na základě porad pracovních skupin. V případě konkrétních a nutných externích IT konzultací plánujeme realizovat uzavření smluv.

Oddělení rozvoje evidencí plánuje v průběhu roku realizovat přepis a validaci analogových dat do elektronické podoby, kontinuální doplňování informačních systémů o nově vytvářené a zpracovávané datové zdroje. Při jejich vytváření budou zohledňovány zejména požadavky pro vyřizování správní agendy ve smyslu zákona č. 262/2011Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

Informační systémy plánujeme rozšířit o:

- data vzniklá vytěžením archivních fondů centrálních výkonných a funkčních útvarů ministerstva vnitra a federálního ministerstva vnitra (FMV), zejména Správy kontrarozvědky pro boj proti vnitřnímu nepříteli (**fond A36**). V převážné míře bude úkol směřován na vytěžování plánu práce

a vyhodnocení dle jednotlivých odborů. Předpokládaný rozsah: 213 inventárních jednotek. Úkol je v gesci vedoucího oddělení.

- data vzniklá vytěžením archivních fondů 6. správy SNB (Správa zpravodajské techniky) kromě tajných spolupracovníků. Úkol bude směřován k doplnění dat skupiny evidenční Archivu, realizace je naplánována na 1. čtvrtletí.
- data kartotéky SÚ MV – implementace do informačního systému skupiny evidenční Archivu po kontrole Archivu, realizace je plánována na 3. - 4. čtvrtletí.
- V rámci realizace a doplňování evidenčního (lustračního) systému Archivu plánuje oddělení realizovat přepis **kartotéky objektových svazků MV** (1 zásuvka) dle metodiky Archivu. Úkol je v gesci vedoucího oddělení.
- **Tematická kartotéka fondu V** – plánujeme realizovat na základě metodiky Archivu, předpokládaný rozsah: 38 zásuvek. Úkol je v gesci vedoucího oddělení.
- Rozšíření vytěžování **kartotéky Akce 48** – dle povahy předlohy se bude realizovat nasazení automatického rozpoznávání textů, rozpoznání informací z datových souborů, kontrola a příprava pro rozšíření databáze pro tematickou lustraci dle metodiky Archivu.
- Příprava a realizace zveřejnění **blokačních karet Evidence zájmových osob** na webových stránkách Archivu. Jde o společný úkol s Archivem, kde na základě metodiky Archivu, revize, analýzy dat a karet zrealizujeme přípravu potřebných údajů k 15. 2. 1990 pro zveřejnění na webu Archivu. Úkol je plánován s výhledem do r. 2015 a je v gesci ředitele odboru a vedoucího oddělení.
- Výhledově po bližší specifikaci ze strany Archivu se počítá s vytěžováním **f. 323** – Kabinet StB materiálů (rozsah 3,5 bm).
- Po realizaci digitalizace kartotéky **JPF** (Jednotný poznatkový fond KS SNB Praha 1961–1980) plánujeme zahájení přepisů dat k osobám dle metodiky Archivu. Rozsah kartotéky činí cca 5600 karet a úkol bude v gesci vedoucího oddělení.

Trvalý úkol se týká spolupráce při realizaci kontrol a oprav stávajících přepisů a dat v databázích, dříve implementovaných do informačních systémů.

Oddělení digitalizace plánuje v roce 2014 postupovat při převodu archiválií do elektronické podoby v souladu s interními dokumenty a plány, které se realizují v těsné součinnosti s Archivem ve struktuře:

1. úřední činnost dle požadavků ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu a ve smyslu zákona č. 181/2007 Sb.
2. spolupráce se zahraničními partnery (U. S. Memorial Holocaust Museum, GDA SBU, ÚPN, IPN...) a domácími partnery
3. systematická digitalizace a vytipované archiválie z hlediska jejich ochrany
4. digitalizace v rámci běžné badatelské činnosti pro potřeby externích a interních badatelů

V roce 2014 se předpokládá dokončení digitalizace tzv. **záznamních listů VKR** (celkový rozsah 94,82 bm) a mikrofilmů **f. 144**. Z důvodu ochrany a badatelského zájmu bude pokračovat digitalizace **fondu MNB**. Rovněž předpokládáme ukončení celků zahájených v minulém období (aktualizovaný plán pro rok 2013). Budou digitalizovány karty Jednotného poznatkového fondu (**JPF**) v rozsahu 16 kartonů (přibližně 2 bm), tematická **kartotéka fondu V**, **kartotéka objektových svazků MV**.

Pro zajištění projektových úkolů OZTR ÚSTR se počítá s digitalizací Objektových svazků, Personálních spisů příslušníků MV a vybrané části fondu H a OB dle volné kapacity ABS.

Přehled systematické digitalizace v rámci spolupráce a požadavků ABS:

Název fondu	zn. fondu	rozsah
Velitelství StB	f. 310	14,80 bm
Kabinet StB materiálů	f. 323	3,50 bm
Sekretariát ministerstva vnitra II. díl	f. A2/2	4,92 bm
Hlavní správa VB	f. H1	45,30 bm

Jedním ze stěžejních úkolů oddělení digitalizace bude v úzké součinnosti s Archivem bezpečnostních složek zpracování koncepce a metodiky procesu digitalizace.

Oddělení plánuje zahájit digitalizaci souborů získaných akvizicí, naplňováním vzájemných smluv a dohod (Smlouva o spolupráci s U. S. Memorial Holocaust Museum ze dne 25. října 2008, Dohoda o spolupráci s Ústavem paměti národa ze dne 6. listopadu 2008). V případě

volných kapacit plánuje pracoviště v delším časovém horizontu realizovat převod mikrofilmů (277 svitků) z National Archives and Records Administration (*Records of the Reich Leader of the SS and Chief of the German, Miscellaneous SS Records: The Einwandererzentralstelle Waffen-SS, and OSS Oberabschnitte, Records of the Department of State Relating to the Internal Affairs of Czechoslovakia, 1950–1954, Records of the Department of State Relating to the Internal Affairs of Czechoslovakia, 1955–1959, Records of the U.S. Department of State Relating to the Internal Affairs of Czechoslovakia, 1960–1963, The Czechoslovak Crisis 1968, Records of the Department of State Relating to Political Relations of Eastern Europe, 1930–1939, Records of the Department of State Relating to the Internal Affairs of Czechoslovakia, 1910–1944, Intelligence Reports, 1941–1961, Strategic Services Unit Intelligence Reports 1945–1946*) (akvizice ÚSTR v r. 2008), a osobní fond Ladislava Feierabenda (23 svitků, realizace na základě Memoranda o spolupráci s Hoover International Archives).

V roce 2014 plánuje odbor realizovat potřebnou údržbu a soutěžit nové servisní smlouvy ke skenerům (knižní, mikrofišové, mikrofilmové), u kterých vyprší smluvní vztah. Plán s ohledem na finanční možnosti výhledově počítá s postupnou obměnou starších hardwarových součástí (knižní skener), a to s ohledem na zabezpečení úkolů a zvyšování kvality digitálních výstupů pracoviště.

Zpracoval: Mgr. Peter Rendek, ředitel OID

Tento plán činnosti bude naplňován i po plánovaném převodu odboru pod ABS, o jehož nutnosti rozhodla Rada ÚSTR na svém zasedání dne 27. 11. 2013 schválením změny organizačního řádu a harmonogramu kroků vedoucích k převodu, a to v rámci své pravomoci vyplývající z § 9 Zákona 181/2007 Sb. (dále jen zákon) a v návaznosti na aktuální stav týkající se nápravy nevyhovujícího právního stavu ve vztahu k elektronickým evidencím a digitalizaci.

Elektronické evidence a jejich rozvoj má mít plně v gesci Archiv jakožto správce archiválií. Postup, jímž byly zápisem ze dne 14. 2. 2008 předány elektronické evidence a jejich rozvoj Ústavu, lze označit za odporující zákonu. Fakt, že Ústav digitalizuje archiválie z proveniencí Archivu na základě ustanovení § 4 písm. d) zákona o Ústavu (přestože toto ustanovení se týká pouze převzatých dokumentů, nikoliv archiválií), a to nad rámec zákonného zmocnění,

způsobuje právní nejasnosti ve statutu elektronických kopií archiválií a zapříčiňuje organizačně-technické komplikace a rizika z hlediska ochrany archiválií.

Forma organizační změny – přechodu celého odboru formou delimitace – je volena tak, aby:

- 1) bylo zajištěno hospodárné nakládání s prostředky státu a
  - a) nezbytné organizační změny nezatížily státní rozpočet;
  - b) správu IT vykonával jako dosud pro obě instituce kapitoly 355 opět jeden odbor (aktuálně u Ústavu, po delimitaci u Archivu);
- 2) nebyla dotčena práva zaměstnanců vyplývající z pracovně-právních vztahů.

Tento přesun je plánován nejdříve k 28. 2. resp. k 1. 3. 2014, ale jeho uskutečnění je podmíněno splněním všech nezbytných kroků v souladu s platnými právními předpisy.

Zpracovala: Mgr. Pavla Foglová, ředitelka ÚSTR

Zodpovídá: Ing. Miluše Tvrzská, náměstkyně pro EPI

Část C – Kancelář Ústavu

Kancelář Ústavu bude zabezpečovat funkci sekretariátu Rady Ústavu a sekretariátu ředitele Ústavu, zejména přípravu podkladů pro jednotlivá jednání Rady Ústavu a realizaci usnesení Rady Ústavu. Ve stanovené míře se podílí na přípravě podkladů pro ředitele Ústavu, výkonu jeho rozhodnutí, legislativně-právní činnosti, koordinaci činnosti obou úseků Ústavu a na realizaci mezinárodní spolupráce. Organizačně zajišťuje činnost Vědecké rady Ústavu.

Na základě rozhodnutí ředitele Ústavu bude Kancelář Ústavu kontrolovat plnění plánu činnosti a zajišťovat přípravu i distribuci nejdůležitějších dokumentů Ústavu, včetně výroční zprávy a plánu činnosti na rok 2014.

Kancelář Ústavu také povede ve vymezeném rozsahu komunikaci s partnerskými organizacemi, včetně Archivu. Přiměřeně se bude podílet i na koordinaci a plnění dohod o vzájemné spolupráci.

V průběhu roku 2014 bude Kancelář Ústavu jako gestor spisové služby pokračovat v prohlubování implementace její elektronické podoby, včetně doplňkového školení zaměstnanců. Na základě plánu personálního rozvoje bude skupina personální i nadále zabezpečovat odborná školení lektory z oblasti pracovního práva, veřejné správy a managementu. Pokračovat bude výuka anglického a ruského jazyka.

Kancelář Ústavu se bude organizačně a formou supervize s Odborem informatiky a digitalizace a ostatními pracovišti podílet na dalším rozvoji, obsahovém zkvalitňování, aktualizaci a modernizaci webových stránek Ústavu včetně jejich anglické verze.

Kancelář Ústavu bude nadále plnit vnitřní legislativní úkoly, mezi něž patří příprava vnitřních předpisů a smluv Ústavu a kontrola jejich plnění, poskytování právních stanovisek ke všem otázkám spojeným s činností Ústavu, řešení soudní agendy a podkladů pro zadávání veřejných zakázek (ve spolupráci s Odborem ekonomiky a provozu). V neposlední řadě bude vyřizovat žádosti o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Na základě rozhodnutí ředitele Ústavu se Kancelář Ústavu bude nadále podílet – společně se skupinou pro přípravu odborných stanovisek, podkladů a informací – ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb. na vyřizování žádostí Etické komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu o poskytnutí nezbytných podkladů a informací.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V průběhu roku 2014 bude Ústav dále rozvíjet spolupráci s partnerskými organizacemi v zahraničí na bilaterální i multilaterální bázi. Aktivně se bude podílet na organizování mezinárodních konferencí i dalších akcí se zahraničním přesahem.

V rámci zahraniční spolupráce se Ústav bude i nadále snažit zajistit další zdroje mimorozpočtového financování pro své aktivity. Naplánovány jsou prezentace našich výstav v zahraničí – kromě tradičních spolupracujících institucí, jako jsou Česká centra v zahraničí či česká velvyslanectví, jsme nově navázali spolupráci s prestižní varšavskou institucí zabývající se zprostředkováváním novodobé historie široké veřejnosti „Dom spotkań z historią“ (Dům setkávání s historií), kde plánujeme v polovině roku 2014 prezentovat naši výstavu „Praha objektivem tajné policie“ a v následujícím roce „Hlasy svobody - Rádio Svobodná Evropa v období studené války“. Nově se také rozvíjí spolupráce s polským Ośrodkiem Karta (Střediskem Charta) – na stránkách jejich stejnojmenného čtvrtletníku se Ústav a ABS budou podílet na publikování materiálů ABS a studiích našich historiků (mezinárodní publikační činnost).

V rámci spolupráce s ABS Ústav v roce 2013 konkretizoval podobu spolupráce s ukrajinskými partnery (v průběhu roku 2014 se bude k vydání v roce 2015 připravovat edice dokumentů ze zdrojů ABS a Archivu bezpečnostní služby Ukrajiny – SBU, týkající se perzekuce českých a slovenských občanů v období 1937–1941), připravuje se spolupráce s gruzínským MIA archivem. Další konkrétní dohody bylo dosaženo v září 2013 v rámci pokračující spolupráce s U.S. Memorial Holocaust Museum ve Washingtonu, D. C., kdy byla dohodnuta digitalizace dalších archivních materiálů z naší strany a pokrytí nákladů na badatelské cesty našich historiků, případně výměna archiválií týkajících se československých dějin 20. století (1938/39–45 a 1948–1989) z amerických archivů.

Ústav se bude podílet na organizaci a prohlubování mezinárodní spolupráce na bilaterální úrovni, vyhodnocování její úrovně a na jejím rozšiřování (spolupracující instituce: European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files, Platform of European Memory and Conscience, Hannah-Arendt-Institut für Totalitarismusforschung e. V. an der TU Dresden, Ludwig Boltzmann Institut, zahraniční ústavy národní paměti apod.)

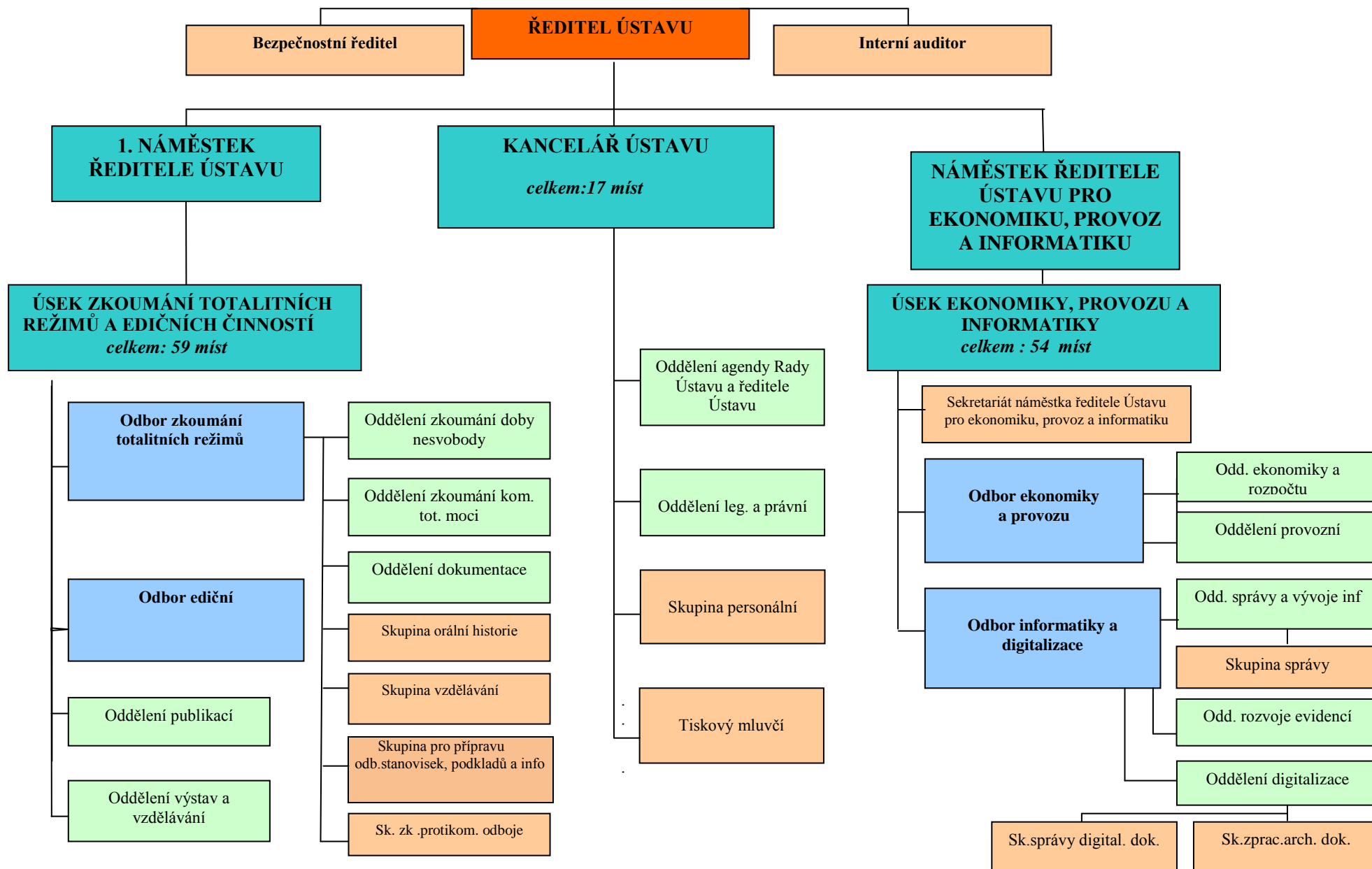
Ústav i Archiv v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, nevládními organizacemi a dalšími partnery bude pokračovat v předávání zkušeností s postupy vyrovnávání se s totalitární či autoritářskou minulostí, v právní i odborně-historické pomoci zemím, které se nacházejí v přechodové fázi od autoritářských k demokratickým režimům, zejména

bude přijímat zahraniční delegace, které stále častěji projevují zájem o exkurze v Ústavu a Archivu ve snaze dozvědět se, jak a na jakých právních základech tyto instituce pracují, aby samy mohly ve svých zemích zahájit přípravu k vybudování obdobného pracoviště.

V neposlední řadě se pracovníci Ústavu budou průběžně účastnit vědeckých konferencí a dalších odborných akcí organizovaných partnerskými institucemi a organizacemi.

Přehled systemizovaných míst na rok 2014 ÚSTAVU PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ

Celkový počet **130** systemizovaných míst v Ústavu.